

Палмира Легурска

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “СЪДОВЕ”

2.1. метонимия: ‘съд като артефакт’ – ‘съдържание на артефакта’

1. банка – буркан

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

2. блюдо – чиния

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

3. бокал – чаша /за вино/

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

4. бочка – бъчва

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

5.1. бутилка - бутилка

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

5.2. бутилка - шише

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

6.1. ведро - ведро

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

6.2. ведро – кофа

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

7. горшок - гърне

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

8.1. графин - гарафа

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

8.2. графин – шише

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

9. кадка - каца

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

10. кастрюля - тенджера

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

11. корыто – корито

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

12. **котел - котел**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

13. **кружка - канче**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

14.1. **кувшин – кана**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

14.2. **кувшин - делва**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

14.3. **кувшин – стомна**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

15.1. **миска - паница**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

15.2. **миска - купа**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

16. **рюмка - чашка**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

17. **стакан - чаша**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

18. **стопка – чаша /за водка/**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

19. **тарелка - чиния**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

20. **фужер – чаша /за шампанско/**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

21. р. **чаша – б. чаша**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

22. р. **чашка – б. чашка**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

23. **чайник - чайник**

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

Руски език: 23 семени

Български език: 23 семени

2.2. метонимия: ‘съд като артефакт’ – ‘артефактът като мярка за вещество’

1. **бочка - бъчва**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

2.1. **бутылка - бутилка**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

2.2. **бутылка – шише**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

3.1. **ведро – кофа**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

3.2. р. **ведро – б.ведро**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

4.1. **ложка - лъжица**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

4.2. **ложка - лъжичка**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

5. **стакан – чаша**

2.2. ‘съдържанието на артефакта’ 2.2. +

6. р. **чашка – б. чашка**

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ 2.2. +

Руски език: 6 семени

Български език: 9 семени

2.3. метонимия: ‘съд като артефакт’ – ‘действие, обозначено по артефакта’

1. **бокал - чаша** /за вино/

2.3. - 2.3. ‘пиене на спиртни напитки’

Обича чашата.

2. **поднос – табла Б2**

2.3. - 2.3. ‘название на игра, по подобие на използваната за нея кутия’

3. **рюмка – чашка** /от различен материал/

2.3. - 2.3. ‘пиене на спиртни напитки’

Обича чашката.

4. **стакан – чаша**

2.3. - 2.3. ‘пиене на спиртни напитки’

5. **стопка – чашка** /за водка/

2.3. - 2.3. 'пиене на спиртни напитки'

6. **фужер – чаша** /за шампанско/

2.3. - 2.3. 'пиене на спиртни напитки'

7. р. **чаша – б. чаша**

2.3. - 2.3. 'пиене на спиртни напитки'

8. р. **чашка – б. чашка**

2.3. - 2.3. 'пиене на спиртни напитки'

Обича чашката.

Руски език: 0 семеди

Български език: 3 семеди

2.3.1. метонимия: 'съд като артефакт' – 'ситуация/ част от нея, обозначена по съда'

1. **бокал – чаша**

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

2. **рюмка – чашка**

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

3. **стакан – чаша**

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

4. **стопка – чашка** / за водка/

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

5. р. **чаша – б. чаша**

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

Седнах на чаша.

6. р. **чашка – б. чашка**

2.3.1. - 2.3.1. 'спиртно питие'

Седнах на чашка.

3. номинативна метафора: 'съд като артефакт' - 'предмет/част на предмет, подобен/ подобна по свойство (външно или функционално) на артефакта'

1. **банка – буркан**

3. - 3.1. 'полицейска кола със синя лампа'

3.2. 'лампа на автомобил със специален режим'

2. **блюдо – чиния**

3. - 3.1. 'небесно тяло, по форма подобно на чиния'

летяща чиния

3.2. 'артефакт, по функция подобен на чиния'

тоалетна чиния

3.3. 'уред-предавател, по форма подобен на чиния'

сателитна чиния

3. бочка - бѣчва

3. 'фигура от пилотажа, по форма 3. -
подобна на бѣчва'

4. вилка – вилица

3.1. 'предмет, по форма подобен на вилица' 3.+

штепсельная вилка, велосипедная вилка вилица на електрокар

вилка електровоза

3.2. 'фигура при стрелба, по форма
подобна на вилица'

захватить цель в вилку

3.3. 'фигура в шахмата, по форма
подобна на вилица'

5. воронка – фуния

3. 'дупка в земята, по форма подобна 3. -
на фуния' = 'яма от взрив'

6. горшок – гърне

3. 'нощно гърне' 3. 'нощно гърне'

7. корыто – корито

3. 'вдлъбнатина в земята за река, по форма подобна на корито' 3. +

8. р. котел – б. котел

3.1. 'артефакт, по форма подобен на котел' 3.1. +

паровой котел парен котел

3.2. 'пълно обкръжение на големи групи войска'

9. котелок – котле

3.1. 'мъжка шапка, по форма 3. -
подобна на малък котел'

3.2. 'глава'

10.1. ложка – лъжица

3.1. мн.ч. 'ударен народен музикален инструмент' 3.1. -

3.2. - 3.2. 'предмет, по функция подобен на
лъжица'

лъжица на багер

10.2. ложка – лъжичка

3.1. мн.ч. 'ударен народен музикален инструмент, 3.1. -

по форма подобен на лъжици'

3.2. - 3.2. 'вдлъбнатина под гръдната кост на

човек?

11. р. **нож** – б. **нож**

3. ‘част от инструмент, по функция 3.+
подобна на нож’

нож на машина

нож машины

12. **пробка** – **тапа**

3. ‘електрически предпазител, 3. -
по форма и функция подобен на тапа’

13. **решето** – **сито**

3. ‘част на предмет, по форма и 3. -
функция подобна на решето’

решето машины

14. **рюмка** – **чашка**

3. - 3.1. ‘част на естествен предмет,
по форма подобна на малка чаша’

чашка на лале

3.2. ‘част от артефакт, по форма подобна на малка чаша’

чашка на сутиен

15. **скалка** – **точилка**

3. ‘промишлен уред, по форма 3. -
подобен на точилка’

скалка пожарной помпы

16. **стакан** – **чаша**

3.1. ‘детайл в уред, по форма подобен на чаша’ 3.1.+

стакан машины

чаша на електрически стълб

чаша на машина

3.2. ‘гилза на артилерийски снаряд’ 3.2. -

3.3. - 3.3. ‘част от водоем, по функция подобен на чаша’

17. **стопка** – **чашка** /за водка/

3. - 3.1. ‘част на естествен предмет,
по форма подобна на малка чаша’

чашка на лале

3.2. ‘част от артефакт,
по форма подобна на малка чаша’

чашка на сутиен

18. **тарелка** – **чиния**

3.1. ‘небесно тяло, по форма подобно на чиния’ 3.1. +

летающа тарелка

летаща чиния

3.2.(мн. ч.) ‘музикален инструмент’ 3.2. -

3.3. ‘части на машина, по форма подобни на чинии’ 3.3. -

3.4. 'уред-предавател, по форма подобен на чиния'

3.4. +
сателитна чиния

спутникова тарелка

3.5. -

3.5. 'артефакт, по функция подобен на чиния'
тоалетна чиния

19. р. **чаша – б. чаша**

3. -

3.1. 'част от водоем, по функция подобен на чаша'

3.2. 'детайл, по форма подобен на чаша'

20. р. **чашка – б. чашка**

3.1. 'част на везни, по форма 3.1. + подобна на чашка'

3.2. 'част на устройство, по форма 3.2. - подобна на чашка'

чашка шпаги

3.3. -

3.3. 'част от артефакт, по форма подобен на чашка'
чашка на сутиен

3.4.-

3.4. 'част на естествен предмет, по функция подобен на чашка'
чашка на лале

21. р. **чайник – б. чайник**

3. 'предмет, по свойство подобен на 3. - чайник' = 'локомотив'

Руски език: 25 семеди

Български език: 17 семеди

4. образна метафора: 'сърд като артефакт' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта'

1. **бочка – бьчва**

4.1. 'дебела жена' 4.1. 'дебела жена'

4.2. 'човек, който пие много' 4.2. +

2. **горшок – гърне**

4. - 4. 'съкровище'

гърне с жълтици

3. **кадка – каца**

4. - 4. 'дебел човек'

4. **кастрюля – тенджера**

4. - 4. 'голяма шапка'

5. **корыто – корито**

4. 'стар несигурен плавателен сърд' 4. +

6. р. **котел** – б. **котел**

4. - 4. 'предмет, по свойство подобен на котел'
котел на войната, котел от чувства

7. **кружка** – **канче**

4. - 4. 'глава'

8. **кувшин** – **делва**

4. - 4. 'съкровище'
(златна) делва

9. **пробка** – **тапа**

4.1. 'натрупване на коли, хора и др., 4.1. +
което предизвиква задръстване'

4.2. - 4.2. 'нисък човек'

10. **решето** – **сито**

4. - 4. 'предмет, който създава преграда при преминаване'

11.1. р. **сито** – б. **сито**

4. - 4. 'предмет, който създава преграда при преминаване'

11.2. р. **сито** – б. **решето**

4. - 4. 'предмет, който е надупчен'
стана на решето

12. р. **чайник** – б. **чайник**

4. 'начинаещ ползвател на компютър' 4. -

Руски език: 5 семеми

Български език: 14 семеми

Основна матрица:

1. 'определен съд или определена домакинска принадлежност'

2. метонимии:

2.1. 'съдържанието на артефакта'

2.2. 'артефактът като мярка за вещество'

2.3. 'действие, обозначено по артефакта'

2.3.1. 'ситуация/ част от нея, обозначена по артефакта'

3. номинативна метафора: 'предмет/част на предмет, подобен/подобна по свойство(външно или функционално) на артефакта'

4. образна метафора: 'човек/предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта'

Вариране на типовете вторично назоваване за "съдове":

Руски език:

- 1./ 2.1. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘съдържанието на артефакта’ 24 семеми
- 2./ 3. номинативна метафора: ‘съд като артефакт’ - ‘предмет/част на предмет, подобен/ подобна по свойство (външно или функционално) на артефакта’ 24 семеми
- 3./ 2.2. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘артефактът като мярка за вещество’ 6 семеми
- 4./ 4. образна метафора: ‘съд като артефакт’ - ‘човек/предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта’ 5 семеми
- 5./ 2.3. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘действие, обозначено по артефакта’ 0 семеми
- 6./ 2.3.1. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘ситуация/част от нея, обозначена по артефакта’ 0 семеми

Български език:

- 1./ 2.1. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘съдържанието на артефакта’ 23 семеми
- 2./ 3. номинативна метафора: ‘съд като артефакт’ - ‘предмет/част на предмет, подобен/ подобна по свойство (външно или функционално) на артефакта’ 17 семеми
- 3./ 4. образна метафора: ‘съд като артефакт’ - ‘човек/предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта’ 14 семеми
- 4./ 2.2. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘артефактът като мярка за вещество’ 9 семеми
- 5./ 2.3. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘действие, обозначено по артефакта’ 5 семеми
- 6./ 2.3.1. метонимия: ‘съд като артефакт’ - ‘ситуация/част от нея, обозначена по артефакта’ 2 семеми

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОРЪДИЯ”

2. образна метафора: ‘оръдие’ - ‘човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. **балаболка - висулка Б1/ дрънкулка Б2**

2. ‘човек, който обича много да говори’ 2. -

2. **балда - (голям) чук**

2. ‘глупав човек’ 2. -

3. р. **бич - б. бич**

2. ‘явление, по функция подобно на бич’ 2. +

Болести - бич за човека. Болестите са бич за човека.

4. **болван – пън Б1/ дръвник Б2**

2. ‘глупав човек’ 2. +

5. р. **бомба - б. бомба**

2.1. 'явление, по функция подобно 2.1. -
на бомба'='нещо, което съдържа'
в себе си опасност за
бъдещето'

2.2. -

2.2. 'внезапно, неочаквано събитие'

2.3. -

2.3. 'човек/ предмет с изключителни
качества'

6. р. **броня -б. броня**

2.-

2. 'явление, което има функция на броня'
Гордостта е броня срещу предразсъдъците.

7. р. **буфер - б. буфер**

2.'предмет/човек, по функция подобен на буфер'2. +
государство – буфер държава - буфер

8. **веник - метла**

2.1. -

2.1. 'неморална жена'

2.2. -

2.2. 'явление, подобно по функции на метла'

синя метла

9. **гвоздь - гвоздей Б1/ пирон Б2**

2. 'най-съществената част от нещо'2. +

**Исполнение Петра - гвоздь программы Номерът на Петър е гвоздей на
гвоздей на програмата програмата**

Предаването е пирон в програмата.

10. **доска - дъска**

2. 'худой человек'

2. 'жена с малък бюст'

11. **дубина - тоягаБ1 /сопаБ2**

2.1. 'глупав човек' 2.1. -

2.2. 'висок човек' 2.2. -

12. р. **игла - б. игла**

2. -

2. 'явление, по функция подобно на игла'

игла на иронията, болката

13. р. **ключ - б. ключ**

2.1. 'предмет, който служи за разбирането на 2.1.+
друг предмет'

ключ к шифру текста

ключ на текст (задача, ребус)

2.2. 'знак в началото на нотната стълбица, 2.2.+
определящ значението на нотите'

2.3. 'място, важно във военно отношение 2.3. -
като достъп към друг пункт'

2.4. -

2.4. 'спортна хватка, по функция
подобна на ключ'

14. **кнопка – Б1 бутон/Б2 габърче**

2. ‘малък по размери човек’ 2. –

15. **кнут - камшик**

2. - 2. ‘явление, което предизвиква лош резултат’

16. **колода - б. - (късо и дебело) дърво**

2. ‘дебел и неподвижен човек’ 2. -

17. р. **компас - б. компас**

2. - 2. ‘човек/ предмет, определящ посока, разбирана като цел’
компас в живота

18. р. **метла - б. метла**

2.1. - 2.1. ‘неморална жена’

2.2. 2.2. ‘явление, подобно по функции на метла’

синя метла

19. **мешок - чувал**

2.1. ‘тромав, бавен човек’ 2.1. -

2.2. ‘положение, подобно на такова 2.2. -
в чувал’

быть в мешке, вырваться из мешка

2.3. - 2.3. ‘безформена дреха’

20. **мишень - мишена**

2. ‘човек/предмет, по функции 2. +
подобен на мишена’

21. **мясорубка - месомелачка**

2. ‘ситуации, създаващи затруднение за 2. +
оцеляването на човека’

месомелачката на големия град

афганская мясорубка

месомелачката на световната война

мясорубка тоталитарного режима

22. **нитка - нишка Б1**

2. - 2. ‘явление, по функция подобно на нишка’
червена нишка, нишка на мисълта

23. **ножницы - ножица**

2. ‘несъответствие между две неща’ 2. +

ножницы между экспортными и ножица между приходи и разходи

импортными ценами

ножницы в оплате труда

24. **пила - трион**

2. 'заядлив човек' 2. -

25. сейсмограф - сеизмограф

2. - 2. 'чувствителен човек'

26. р. спица –Б2 спица

2. - Б2 2. 'висока и слаба жена'

27. спичка - (кибритена) клечка

2.1. 'много слаб човек' 2.1. -

2.2. - 2.2. 'слаб крайник на човек'

2.3. - 2.3. 'лице, което заема висок пост'

28. топор - брадва Б1/ секира Б2

2. - 2. 'явление, по функция подобно на секира'
данъчна секира

29. трешотка –кречатало

2. 'бъбрив човек' 2. +

30. тряпка - парцал

2.1. 'безволев човек' 2.1. +

2.2. 'дреха, подобна на парцал' 2.2.+

2.3. - 2.3. 'неморална жена'

24. флюгер - ветропоказател

2. 'човек, който бързо променя 2. +
убежденията си'

25. чурбан - пън

2. 'глупав човек' 2.+

26. щепка - клечка

2. 'много слаб човек' 2. +

27. щетка - четка

2. - 2. 'действие, по функция подобно на четка' = 'комплимент'

Стига четки

Руски език: 28 семема

Български език: 35 семема

3. номинативна метафора: 'оръдие' - 'част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта'

1. балаболка - висулка Б1/ дрънкулка Б2

3. - 3. мн.ч. 'предмет, по форма подобен на висулка'
варовикови висулки
ледникови висулки

2. р. **броня -б. броня**

3.1. 'част от плавателен съд, превозно средство 3.1.+ по функция подобна на броня'
броня на танк, параход
броня судна, танка

3.2. - 3.2. 'част от кабел, уред, инструмент по функция подобна на броня'

3.3. - 3.3. 'част на тялото на животно, по функция подобна на броня'
3.4. 'част от естествен предмет, по положение подобна на броня'
ледена броня

3. р. **буфер - б. буфер**

3. 'част от паметта на компютър, по 3. + функция подобна на броня'

4. **веник - метла**

3. - 3. 'уред за откриване на подслушвателни устройства, по функция подобен на метла'

5. **гребень Р1/ расческа Р2 - гребен**

3.1. 'част от предмет/ предмет, по форма 3.1. + подобна на гребен'
прядильный гребень

гребень крыши

3.2. 'част от главата на птица, по форма 3.2. + подобна на гребен'

гребень петуха

гребен на петел

3.3. 'част от планина, по положение 3.3. + подобна на гребен'

гребень гор

гребен на планина

3.4. 'част от вълна, по форма подобна на гребен' 3.4. +

гребень волны

гребен на вълна

6. **доска - дъска**

3.1. 'електронна дъска за обяви' 3.1. -
доска объявлений

3.2. 'предмет, по форма подобен на дъска' 3.2. +

доска мрамора, шахматная дъска

шахматна дъска, дъска за гладене,

гладильная доска

дъска за рязане

7. **зажигалка - запалка**

3. 'част от снаряд, която 3. +
презизвиква експлозия'

8. р. **игла - б. игла**

3.1. 'предмет, по форма подобен на игла' 3.1. +
вязальная и., граммофонная и. игла за плетене, грамофонна и.

3.2. 'част от здание, по форма подобна на и.' 3.2. -

3.3. 'част от кристал, по форма подобен на 3.3. +
игла'

иглы инея

3.4. 'част от растение, по форма подобна 3.4.+
на игла'

3.5. 'част от животно, по форма подобна 3.5.+
на игла'

9. р. **ключ - б. ключ**

3.1. 'предмет, по функция подобен на ключ' 3.1.+
ключ для часов, гаечный к. гаечен к.

10. **кнутик - камшиче**

3. - 3. 'част на тялото на животно, по функция подобно
на малък камшик'

11. **колесо – колело**

3.1. 'част на предмет, подобна по 3.1. +
форма и функция на артефакта'

3.2. мн.ч. 'наркотични таблетки' 3.2. -

3.3. - 3.3. 'мислена фигура, по форма подобна на колело'

12. **корзина - кошница**

3. 'пакет от стоки и услуги' 3. +
потребительская корзина потребителска кошница

13. **коромысло - кобилица**

3.1. 'част от везни, по форма подобна 3.1. +
на кобилица'

коромысло весов

3.2. - 3.2. 'част от кладенец, по форма
подобна на кобилица'

кобилица на кладенец

3.3. - 3.3. 'част от механизъм, по форма
подобна на кобилица'

кобилица в пистолет

14. р. **лопата** - б. **лопата**

3. - 3. 'предмет, по функция подобен на лопата'
лопата на лодка

15. р. **лопатка** - б. **лопатка**

3. 'част на тялото, по форма подобна на лопата' 3. +

16. р. **метла** - б. **метла**

3. - 3. 'уред за откриване на подслушвателни устройства,
по функция подобен на метла'

17. **мешок** - **чувал**

3. 'част на тялото на животно и 3. -
растение, по форма и функции
подобна на чувал'

16. **молот** - **чук**

3.1. 'част от машина, по функции 3. 'спортен уред, по форма подобен на чук'
подобна на чук'
3.2. 'спортен уред, по функции
подобен на чук'

18. **молоток** - **чукче**

3.1. 'предмет, по функции подобен 3.1. -
на чук'

крокетный молоток

3.2. - 3.2. 'част от ухото, по функция подобна на чук'
3.3. - 3.3. мн. ч. 'музикален инструмент'

19.1. **нитка** - **нишка Б1**

3.1. 'част от артефакт, по форма 3.1.+
подобна на н.'

нитка нефтепровода

3.2. 'част от естествен предмет, по 3.2.+
форма подобна на н.'

нитка паутины

нишка на паяжина

нишка в корен

19.2. **нитка** - **конец Б2**

3.1. 'част от изкуствен предмет, 3.1. +
подобна на к.' **конец на гнездо**

нитка гнезда

3.2. 'част от естествен предмет, 3.2.+
по форма подобен на к.' **конец на нерви**

20. **ножницы** - **ножица**

3. 'машина за рязане на различни 3. -
материали'

21. р. **решетка** -б. **решетка**

3.1. 'артефакт, по форма 3.1. 'съд, по форма подобен на решетка'
подобен на решетка'

решетка для жарки

3.2. - 3.2. 'растение, по форма подобно на решетка'

22. **свеча** - **свещ**

3.1. 'артефакт, по форма и функция подобен 3.1. +
на свещ'

автомобилна свещ

запальная свеча

3.2. 'лекарство във формата на свещ' 3.2. +

3.3. 'движение на топка, самолет, по форма 3.3. -
подобно на свещ'

23. **свечка** - **свещичка**

3. - 3. 'лекарство във формата на свещ'

24. **тряпка** - **парцал**

3. - 3. мн.ч. 'снежинки, по форма подобни на парцали'

25. **фонарь** - **фенер**

3.1. 'синина от удар' 3.1. -

3.2. 'стъклена част от покрив, 3.2. -
по функция подобна на фенер'

3.3. - 3.3. 'гръден кош на птица, използван за храна'

26. р. **шнур** - б. **шнур**

3. 'част от жица, по форма 3.+
подобна на шнур'

27. **щепка** - **клетка**

3. - 3. 'артефакт, по форма подобен на клетка'

28. **щетка** - **четка**

3.1. 'част от крака на кон, по 3.1. -
форма подобна на четка'

3.2. 'част от машина, по форма 3.2.+
подобна на четка'

четки на прахосмукачка

Руски език: 38 семеми

Български език 43 семеми

4.1. метонимия: 'оръдие' - 'артефактът като мярка за вещество'

1. **корзина** – **кошница**

4.1. 'артефактът като мярка за вещество' 4.1. +

2. **р. лопата – б. лопата**

4.1. 'количество материал' 4.1. +

3. **мешок – чувал**

4.1. 'чувалът като мярка за вещество' 4.1. +

4. **свеча – свещ**

4.1. 'артефактът като единица за измерване на светлина' 4.1. +

Руски език: 4 семема

Български език: 4 семема

4.2. метонимия: 'оръдие' - 'място, обозначено по артефакта'

1. **болван – дръвник**

4.2. - 4.2. 'място, на което стоят дървата за горене'

Руски език: 0 семема

Български език: 1 семема

4.3. метонимия: 'оръдие' - 'част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно'

1. **доска – дъска**

4.3. 'предмет, обозначен по част от него' 4.3. +

черная доска

черна дъска

2. **кнопка - бутон**

4.3. 'предмет, обозначен по част от него' 4.3. -

ядерная кнопка

3. **колесо – колело**

4.3. - 4.3. 'обозначаване на цялото по артефакта'

4. **нитка – нишка/ конец**

4.3. 'наниз от скъпоценни камъни, назоваван по нишката, на която са нанизани' 4.3. -

Руски език: 3 семема

Български език: 2 семема

4.6. метонимия: 'оръдие' - 'съдържание на артефакта'

1. лопата – лопата

4.6. 'съдържание на артефакта' 4.6. +

2. корзина – кошница

4.6. 'съдържание на артефакта' 4.6. +

3. мешок – чувал

4.6. 'съдържание на артефакта' 4.6. +

Руски език: 3 семема

Български език: 3 семема

Основна матрица”:

1. 'определено оръдие'

2. образна метафора: 'човек/предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта'

3. номинативна метафора: 'част на предмет /предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта'

4. метонимии:

4.1. 'артефактът като мярка за вещество'

4.2. 'място, обозначено по артефакта'

4.3. 'част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно'

4.4. 'действие, обозначено по артефакта'

4.5. 'състояние/ свойство на артефакта'

4.6. 'съдържание на артефакта'

Вариране на типовете вторично назоваване за “оръдия”

Руски език:

1./ 3. номинативна метафора: оръдие - 'част на предмет /предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта' 38 семема

2./ 2. образна метафора: 'оръдие' - 'човек/предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта' 28 семема

3./ 4.1. метонимия: 'оръдие' - 'артефактът като мярка за вещество' 4 семема

4./ 4.3. метонимия: 'оръдие' - 'част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно' 3 семема

5./ 4.6. метонимия: 'оръдие' - 'съдържание на артефакта' 3 семема

6./ 4.2. метонимия: 'оръдие' - 'място, обозначено по артефакта' 0 семема

7./ 4.5. 'състояние/ свойство на артефакта' 0 семема

8./ 4.4. 'действие, обозначено по артефакта' 0 семема

Български език:

1./ 3. номинативна метафора: оръдие - 'част на предмет / предмет, подобна /подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта' – 43 семема

2./ 2. образна метафора: 'оръдие' - 'човек/предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта' 35 семема

- 3./ 4.1. метонимия: ‘оръдие’ - ‘артефактът като мярка за вещество’ 4 семеми
 4./ 4.6. метонимия: ‘оръдие’ - ‘съдържание на артефакта’ 3 семеми
 5./ 4.3. метонимия: ‘оръдие’ - ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ 2 семеми
 6./ 4.2. метонимия: ‘оръдие’ - ‘място, обозначено по артефакта’ 1 семема
 7./ 4.4. ‘действие, обозначено по артефакта’ 0 семеми
 8./ 4.5. ‘състояние/свойство на артефакта’ 0 семеми

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “МЕБЕЛИ”

2. номинативна метафора: ‘мебел’ – ‘част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. вешалка - закачалка

2. ‘част от дреха, по функция подобна на закачалка’ 2. +

2. занавеска - завеса

2.1. ‘женска престилка’ 2.1. –

2.2. - 2.2. ‘тъкан в окото, по свойство подобна на перде’

3. зеркало - огледало

2. ‘част от предмет, по функция подобна на огледало’ 2. -
зеркало реки, пруда

4. карниз - корниз

2. ‘част от планина, по форма подобна на корниз’ 2. -

5. кровать - креват Б1/ легло Б2

2.1. - Б2: 2.1. ‘жилище на птица’

2.2. - 2.2. ‘място за снасяне на яйца’ = ‘полог’

2.3. - 2.3. ‘жилище на животно’

2.4. - 2.4. ‘корито на река’

6. подушка - възглавница

2. ‘предмет, по функция подобен на възглавница’ 2. +

воздушная подушка въздушна възглавница

7. портъера - перде

2. - 2. ‘тъкан в окото, по функция подобна на перде’

8. простыня - чаршаф

2. - 2. ‘предмет, по форма подобен на чаршаф’

9. **скатерть - покривка (за маса)**

2. - 2. 'естествен предмет, по функция подобен на покривка'
снежна покривка, зелена покривка

10. **стол - маса**

- 2.1. 'артефакт, по форма подобен на маса' 2.1.+
стол станка, операционный стол операционна маса
2.2. 'естествен предмет, по форма подобен на маса' 2.2. -
ледниковый стол

11. **стул - стол**

2. 'артефакт, по форма подобен на стол' 2. -

12. **этажерка - етажерка**

2. 'самолет, подобен по форма на етажерка' 2. -

3.1. метонимии: 'мебел' - 'място, обозначено по артефакта'

1. **буфет - бюфет**

- 3.1. 'помещение, обозначено чрез артефакта' 3.1.+

2. р. **бюро – б. бюро**

- 3.1. - 3.1. 'помещение, обозначено по артефакта'
адвокатско бюро

- 3.2. 'отделна служба в учреждение, 3.2. +
обозначена по артефакта' **конструкторско бюро**
кострукторское бюро

3. **вешалка - закачалка**

- 3.1. 'помещение, обозначено по 3.1. -
артефакта'

4. **стол - маса**

- 3.1. 'помещение, обозначено по артефакта' 3.1. -
диетический стол, мясной стол

3.2. метонимия: 'мебел' - 'часть от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно'

1. р. **бюро – б. бюро**

- 3.2. 'отделна служба в учреждение, 3.2.+
обозначена по артефакта' **конструкторско бюро**
конструкторское бюро

2. р. **картина – б. картина**

- 3.2.1. 'часть от литературно произведение, 3.2.1.+
по функция подобно на картина' 3.2.2.+

3.2.2. 'част от драма, по функция подобна на картина'
3.2.3. 'филм' 3.2.3. –

3. р. **портрет** - б. **портрет**

3.2. 'част от литературно произведение, 3.2. +
по функция подобна на портрет'

4. **стол - маса**

3.2.1. 'изкуствен предмет, обозначен чрез артефакта' = 'сервираната на масата храна' 3.2.1.+
3.2.2. 'естествен предмет, обозначен чрез

артефакта' = 'хората, седящи на масата'

3.3. метонимия: 'мебел' - 'дейност, обозначена чрез артефакта'

1. р. **бюро** – б. **бюро**

3.3. 'ръководство на учреждение' 3.3. +

2. **стол – маса**

3.3. 'хранене, обозначено чрез артефакта' 3.3. +
диетический, мясной стол, шведска маса
шведский стол

3. **стул – стол**

3.3. - 3.3. 'служебно положение'
Взе му стола.

3.4. метонимия: 'мебел' - 'съдържание на артефакта'

1. **сундук – сандък**

3.4. 'съдържание на артефакта' 3.4. +

4. образна метафора: 'мебел' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта'

1. **гардина – завеса**

4. - 4. 'явление, по функция подобно на завеса'
информационна завеса
шенгенска завеса

2. **занавеска – перде**

4. - 4. 'човек, по функция подобен на перде'=
'човек, който не се интересува от важни и сериозни неща'

3. **зеркало – огледало**

4. 'предмет, който се характеризира по свойство,4.+
приписвано на артефакта' **лицето е огледало на душата**
лицо - зеркало души

4. р. **картина – б. картина**

4.1. 'човек/ предмет, който предизвиква 4.1.+
възхищение с красотата си'

Не мост, а картина.

4.2. 'явление, по функция подобно на картина' 4.2. +

картина заболявания, природи, прошлого природна картина, клинична картина

5. **ковер – килим**

4. 'предмет, по функция подобен на килим' 4. +

ковер зимы, снежный ковер **снежен килим**

6. р. **портрет – б. портрет**

4. 'човек, който има голяма 4. -
външна прилика с някого'

7. **портъера – перде**

4. - 4. 'човек, по функция подобен на перде' =

'човек, който не се интересува от важни и сериозни неща'

8. **тюфяк – дюшек**

4.1. 'апатичен, вял човек' 4.1. -

9. **ширма – параван**

4. 'човек/ предмет, който 4. +
играе ролята на прикритие'

Основна матрица

1. 'определена мебел'

2. номинативна метафора: 'част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство
(външно или функционално) на артефакта'

3. метонимии:

3.1. 'място, обозначено по артефакта'

3.2. 'част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно'

3.3. 'дейност, обозначена чрез артефакта'

3.4. 'съдържание на артефакта'

4. образна метафора: 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на
артефакта'

Вариране на типовете вторично назоваване за "мебели":

Руски език:

1./ 2. номинативна метафора: 'част на предмет/предмет, подобна/ подобен по свойство
(външно или функционално) на артефакта' 9 семема

- 2./ 4. образна метафора: ‘човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ 7 семени
- 3./ 3.2. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ 7 семени
- 4./ 3.1. ‘място, обозначено по артефакта’ 4 семени
- 5./ 3.3. ‘дейност, обозначена чрез артефакта’ 2 семени
- 6./ 3.4. ‘съдържание на артефакта’ 1 семема

Български език:

- 1./ 2. номинативна метафора: ‘част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’ 11 семени
- 2./ 4. образна метафора: ‘човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ 8 семени
- 3./ 3.2. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ 6 семени
- 4./ 3.3. ‘дейност, обозначена чрез артефакта’ 3 семени
- 5./ 3.1. ‘място, обозначено по артефакта’ 2 семени
- 6./ 3.4. ‘съдържание на артефакта’ 1 семема

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОБЛЕКЛО”

2. номинативна метафора: ‘облекло’ - ‘част на предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. **башлык – качулка**

2. - 2. ‘част на тялото на животно, по форма подобна на качулка’

2. **башмак – обувка**

2. ‘част на инструмент, по функция подобна на обувка’ 2. -

тормозной башмак

3. **р. волан – б. волан**

2. ‘перо за федербал’ 2. –

4. **вуаль – воал**

2. ‘петно, предизвикано от чуждо тяло 2. - във фотографско изображение’

5. **жилет – жилетка**

2.1. - 2.1. ‘артефакт, по функции подобен на жилетка’

спасителна жилетка

защитна жилетка

6. карман – джоб

2.1. ‘част от чанта, по форма и функция 2.1.+
подобна на джоб’ **джоб на чанта**

карман в портфеле

2.2. ‘част на предмет 2.2. +
(естествен/изкуствен), по форма подобна на джоб’ **джоб /на зъбния венец/**

карман в горной породе

карман раны

2.3. - 2.3. ‘сандвич, по форма подобен на джоб’
джоб със салати

2.4. - 2.4. ‘папка, по форма подобна на джоб’

2.5. - 2.5. ‘място за паркиране, по форма подобно на джоб’

7. картуз – каскет

2. ‘част от военен снаряд, по 2. -
функция подобен на каскет’

8. колпак – калпак

2. ‘артефакт, по функция 2. -
подобен на калпак’ = ‘похлупак’

9. р. костюм – б. костюм

2. ‘артефакт, по функция подобен на 2. +
костюм’=‘специализирано облекло’ **театрален костюм, водолазен костюм**
театралный костюм, водолазный костюм

10. майка – потник

2. - 2. ‘артефакт, по функция подобен на потник’ =
‘пльстена постилка под седло на кон’

11. манжета – маншет

2.1. ‘част от устройство, по форма подобна на маншет’ 2.1. -

2.2. ‘част от тръба, по форма подобна на маншет’ 2.2. –

12. р. мантия – б. мантия

2. ‘част от естествен предмет, по функция подобна на м.’ 2.+
мантия земли, мантия животного мантия на животно, земна мантия

13. муфта – маншон

2.1. ‘част от артефакт, подобна на маншон’ 2.1. +

дисковая муфта

2.2. - 2.2. ‘част от тялото на животно,
предназначена за храна’

патешки маншон

14. накидка – наметало

2. ‘артефакт, по функция подобен на наметало’ 2. -

кружевная накидка

15. **подвязка – жартьер**

2. - 2. ‘артефакт, по форма подобен на жартьер’

жартьер на тролей

16. **р. пола – б. пола**

2. ‘част от палатка, по функция подобна на пола’ 2. -

пола палатки

17.1. **р. пояс – б. пояс**

2.1. ‘част от земната повърхност, по форма подобна на пояс’ 2.1. +

тропически пояс, холодный пояс **тропически пояс, студен пояс**

2.2. ‘естествен предмет, по форма подобен на пояс’ 2.2. +

зеленый пояс

горски пояс

зелен пояс

17.2. **пояс – колан**

2.1. ‘част от земната повърхност, по форма подобна на пояс’ 2.1. -

тропически пояс, холодный пояс

2.2. ‘естествен предмет, по форма подобен на пояс’ 2.2. -

зеленый пояс

18. **пуговица – копче**

2. - 2. ‘част от електрически звънец, по форма подобна на копче’

19. **рубашка – риза**

2.1. ‘част на човешкото тяло, по функция подобна на риза’ 2.1. +

рубашка плода в утробе матери **риза на утробния плод**

2.2. ‘част на растение, по форма и функция подобна на риза’ 2.2. -

рубашка зерна, плода

2.3.- 2.3. ‘част от тялото на животно, по функция подобна на риза’

риза на змия

2.4. ‘част от артефакт, по функция подобен на риза’ 2.4. -

рубашка пули

2.5. ‘козина на животно с определен цвят функция подобна на риза’ 2.5. -

рубашка собаки

20. **рукав – ръкав**

2.1. ‘част от река, по форма подобна на ръкав’ 2.1. +

2.2. ‘тръба за течности, газове, по форма подобна на ръкав’ 2.2. -

2.3.- 2.3. ‘коридор за качване в самолет’

21. **складка – гънка**

2.1. ‘част от земната кора, по форма подобна на гънка’ 2.1. +

- 2.2. 'част на лицето, по форма подобна на гънка' 2.2.+
2.3. 'част на човешкия мозък, по форма подобна на гънка' 2.3. +

22. тесьма – лента

- 2.1.- 2.1. част от артефакт/ артефакт, по форма подобна на лента
лента дим, лявата лента на пътя

23. тулуп - кожух

2. - 2. 'част на тялото на животно, по функции подобна на кожух '

24. фартук – престилка

- 2.1. 'предмет, по функция подобен на престилка' 2.1. -
фартук тарантаса

25. чулок – чорап

- 2.1. 'козина на животно от друг цвят, 2.1. - по форма и функция подобна на чорап'
2.2. 'кожа на животно, одрана нацяло' 2.1. –

26. р. шапка – б. шапка

- 2.1. 'част от естествен предмет, 2.1.+ по форма и положение подобна на шапка'
снеговые шапки гор
2.2. 'заглавие с едър шрифт, по положение подобно на шапка' 2.2. +

27. р. шлейф – б. шлейф

- 2.1. 'оръдие за оран, по форма подобно на шлейф' 2.1. –

28. р. шлем – б. шлем

- 2.1. 'устройство, предпазващо главата на човека' 2.1. +
водолазний шлем, кислородний шлем
2.2. 'шапка на летец, танкист и др., по функция подобна шлем' 2.2. -
кожаный шлем, пробковый шлем

29. шляпа – шапка

- 2.1. - 2.1. 'част от естествен и изкуствен предмет, по местоположение подобен на шапка'
2.2. - 2.2. 'заглавие с едър шрифт, по положение подобно на шапка'

30. шляпка – шапчица

2. 'част от естествен предмет, 2. - по форма и положение подобна на шапчица'
шляпка гриба

31. р. шуба – б. шуба

2.1. 'част на тялото на животно, 2.1. -
по функция подобна на шуба'

шуба овцы

2.2. 'ледена обвивка върху предмет, 2.2. -
получавана чрез охлаждане, по функция подобна на шуба'

32. юбка – пола

2. - 2. мн.ч. 'подножие на планина, по форма подобна на пола'

Украшения

33. браслет – гривна

2.1. - 2.1. 'железен обръч върху предмет,
по форма подобен на гривна'

2.2. - 2.2. 'част на тялото на бебе, по форма
подобна на гривна'

34. бусы – гердан

2.1. - 2.1. 'част от шията на животно, по функция подобна
на гердан'

35. кольцо – пръстен

2.1. 'гимнастически уред' 2.1. -

2.2. 'предмет, по форма подобен на пръстен' 2.2. -

кольцо бульвара, кольцо метро, трамвайное кольцо

2.3. - 2.3. 'метален обръч върху предмет,
по форма и функция подобен на пръстен'

36.р. медальон – б. медальон

2. 'артефакт, по функция и форма 2. +
подобен на медальон' = 'рамка'

37. монисто – гердан

2.1. - 2.1. 'част от шията на животно, по форма
подобна на гердан'

38. ожерелъе – огърлица

2. 'предмет, по функции подобен на пръстен' 2.1. +

ожерелъе луны

огърлица на луната

39. перстень – пръстен

2.1. 'част от естествен предмет, 2.1. +
по функции подобен на пръстен'

перстень луны

2.2. - 2.2. 'метален обръч върху предмет, по форма
и функция подобен на пръстен'

40. **серьга – обеща**

2. 'детайли, по форма подобни 2.1. -
на обеща'

3. образна метафора: 'облекло' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта'

Облекло

1. **бахрома – ресни**

3. 'предмет, охарактеризиран по 3. -
свойство на ресните' = 'скъсана част от дреха'

2. **вуаль – воал**

3. - 3. 'предмет, охарактеризиран по свойство
приписвано на артефакта' = 'тънък слой'
под воала на съня

3. **кнопка – (секретно) копче**

3.1. 'нисък човек' 3.1. –

3.2. 'дете' 3.2. –

4. **колпак – калпак**

3. 'глупав човек' 3. -

5. **р. мантия – б. мантия**

3. - 3. 'явление, охарактеризирано
по свойство приписвано на артефакта'
под мантията на нощта

6. **накидка – наметало**

3.1. 'явление, по функция подобно 3.1.-
на наметало' = 'надбавка в цената'

накидка цен

3.2. - 3.2. 'явление, охарактеризирано по свойство,
приписвано на артефакта' = 'покривало'

7.1. **р. плащ – б. плащ**

3. - 3. 'предмет, охарактеризиран
по свойство, приписвано на артефакта'
= 'маска, прикритие'
плащ на нощта

7.2. **плащ – наметало**

3. - 3. 'явление, охарактеризирано
по свойство, приписвано на артефакта'
наметало на нощта

8.1. **подкладка – хастар**

3. 'явление, по функция подобно на подплата' 3. -

Обвинение лишено логической подкладки

8.2. **подкладка – подплата**

3. 'явление, по функция подобно на подплата' 3. +

**Обвинение лишено логической подкладки. Успехите му имат
добра подплата от знания**

9. **рубашка – риза**

3. - 3. 'предмет, охарактеризиран
по свойство приписвано на артефакта'
ледена риза

10. **сапог – ботуш**

3. 'невеж, некултурен човек' 3. -

11. **шляпа – шапка**

3. 'вял, разсеян човек' 3. -

12. **юбка – пола Б1/ фустаБ2**

3. 'жената като предмет на чувствено отношение от страна на мъжете' Б2 3. +

Украшения

13. **кольцо – пръстен**

3. 'положение, по функция подобно на 3. -
пръстен'

кольцо блокады

14. **серьга – обица**

3. - 3. предмет, охарактеризиран по свойство,
приписвано на артефакта' = 'поука'
Нека да ти е за обеща на ухото.

4.1.0. метонимия: 'облекло' - 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му'

1. **декольте – деколте**

4.1.0. 'дреха с деколте' 4.1.0. +

2. **тесъма - лента**

4.1.0. - 4.1.0. 'филм'

4.1.1. метонимия: 'облекло' - 'човек като единица чрез артефакта'

1. **берет – барета**

4.1.1. – 4.1.1. мн.ч. ‘военнослужачи, означени чрез артефакт’
сини барети, червени барети, черни барети

2. колпак – калпак

4.1.1. - 4.1.1. ‘обозначение на човека като единица чрез артефакт’

3. р. фуражка – б. фуражка

4.1.1. - 4.1.1. ‘военен’

4.2. ‘облекло’ - ‘действие, означено по артефакт’

1. сапог - ботуш

4.2. - 4.2. ‘действие, означено по артефакт’= ‘насилие’
турски ботуш, ботуш на нашественика

4.3. метонимия: ‘облекло’ - ‘съдържание на артефакт’

1. карман – джоб

4.3. ‘обозначаване на парични средства по артефакт’ 4.3.+
карман рядового россиянина джоб на българина

4.4. метонимия: ‘облекло’ - ‘част на човешкото тяло, назована по частта от дрехата, която я покрива’

1.1. пояс – колан

4.4.1. ‘част на човешкото тяло, която се намира на мястото на колана’

1.2. р. пояс – б. пояс

4.4.1. ‘част на човешкото тяло, която се намира на мястото на колана’

Основна матрица:

1. ‘определено облекло’

2. номинативна метафора: ‘част на предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на артефакт’

3. образна метафора: ‘човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакт’

4. метонимии:

4.1.0. ‘обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му’

4.1.1. ‘човек като единица чрез артефакт’

4.2. ‘действие, означено по артефакт’

4.3. ‘съдържанието на артефакт’

4.4. ‘част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива’

4.5. ‘състояние, свойство на артефакт’

4.5.1. 'произход'

Вариране на типовете вторично назоваване за "облекло":

Руски език:

- 1./ 2. номинативна метафора: 'облекло' - 'част на предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на артефакта' 43 семема
- 2./ 3. образна метафора: 'облекло' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта' 10 семема
- 3./ 4.1.0. метонимия: 'облекло' - 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му' 1 семема
- 4./ 4.3. метонимия: 'облекло' - 'съдържанието на артефакта' 1 семема
- 5./ 4.4. метонимия: 'облекло' - 'част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива' 1 семема
- 6./ 4.1.1. метонимия: 'облекло' - 'човек като единица чрез артефакта' 0 семема
- 7./ 4.2. метонимия: 'облекло' - 'действие, обозначено по артефакта' 0 семема
- 8./ 4.5. 'състояние, свойство на артефакта' 0 семема
- 9./ 4.5.1. 'произход' 0 семема

Български език:

- 1./ 2. номинативна метафора: 'облекло' - 'част на предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на артефакта' 39 семема
- 2./ 3. образна метафора: 'облекло' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта' 9 семема
- 3./ 4.1.1. метонимия: 'облекло' - 'човек като единица чрез артефакта' 3 семема
- 4./ 4.1.0. метонимия: 'облекло' - 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му' 2 семема
- 5./ 4.2. метонимия: 'облекло' - 'действие, обозначено по артефакта' 1 семема
- 6./ 4.3. метонимия: 'облекло' - 'съдържание на артефакта' 1 семема
- 7./ 4.4. метонимия: 'облекло' - 'част на човешкото тяло, назована по частта от дрехата, която я покрива' 1 семема
- 8./ 4.5. 'състояние, свойство на артефакта' 0 семема
- 9./ 4.5.1. 'произход' 0 семема

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА "РАСТЕНИЯ"

2.1. метонимия: 'растение' - 'плод на растението'

1. абрикос – зарзала Б1/ кайсия Б2

2.1.'плод на кайсия' 2.1. +

2. айва – дюля

2.1. 'плод на дюля' 2.1.+

3. алыча – джанка

2.1. 'плод на джанка' 2.1. +

4. р. ананас – б. ананас

2.1.'плод на ананас' 2.1. +

5. апельсин – портокал

2.1. 'плод на портокал' 2.1.+

6. арахис – фъстък

2.1.'плод на фъстък' 2.1. +

7. арбуз – диня

2.1. 'плод на диня' 2.1. +

8. баклажан – патладжан

2.1.'плод на патладжан' 2.1. +

9. р. банан – б. банан

2.1. 'плод на банан' 2.1. +

10. боярышник – глог

2.1. 'плод на глог' 2.1.+

11. брусника – червени боровинки

2.1. 'плод на червени боровинки' 2.1. +

12. бузина – бъз

2.1. 'плод на бъз' 2.1. +

13. виноград – грозде 'плод'

2.1. 'плод на грозде'

14. вишня – вишна

2.1. 'плод на вишна' 2.1. +

15. горох – грах

2.1. 'плод на грах' 2.1. +

16. гранат – нар

2.1. 'плод на нар' 2.1. +

17. гречиха – елда

2.1. 'плод на елда' 2.1. +

18. **груша – круша**

2.1. ‘плод на круша’ 2.1. +

19. **дыня – пъпеш**

2.1. ‘плод на пъпеш’ 2.1. +

20. **ежевика – къпина**

2.1. ‘плод на къпина’ 2.1. +

21. **земляника – горска ягода**

2.1. ‘плод на горска ягода’ 2.1. +

22. **инжир/ фига – смокиня**

2.1. ‘плод на смокиня’ 2.1. +

23. **кабачок – тиквичка**

2.1. ‘плод на тиквичка’ 2.1. +

24. **р. калина – б. калина**

2.1. ‘плод на калина’ 2.1. +

25. **капуста – зеле**

2.1. ‘плод на зеле’ 2.1. +

26. **картофелъ/ картошка – картоф**

2.1. ‘грудката на картоф, разглеждана като плод’ 2.1. +

27. **каштан – кестен**

2.1. ‘плод на кестен’ 2.1. +

28.1. **кизил – дрян**

2.1. ‘плод на дрян’ 2.1. -

28.2. **кизил - дренки** ‘плод на дрян’

2.1. ‘плод на дрян’

29. **клубника – градинска ягода**

2.1. ‘плод на градинска ягода’ 2.1. +

30. **кольраби – алабаш**

2.1. ‘плод на алабаш’ 2.1. +

31. **крыжовник – цариградско грозде**

2.1. ‘плод на цариградско грозде’ 2.1. +

32. **кукуруза – царевица**

2.1. ‘плод на царевица’ 2.1. +

33. кунжут – сусам

2.1. ‘плод на алабаш’ 2.1. +

34. р. лимон – б. лимон

2.1. ‘плод на лимон’ 2.1. +

35. р. малина – б. малина

2.1. ‘плод на малина’ 2.1. +

36. мандарин – мандарина

2.1. ‘плод на мандарина’ 2.1. +

37. маслина/ олива – маслина

2.1. ‘плод на маслина’ 2.1. +

38. миндаль – бадем

2.1. ‘плод на бадем’ 2.1. +

39. морковь – морков

2.1. ‘корените на моркова, разглеждани 2.1. +
като плод’

40. р. мушмула – б. мушмула

2.1. ‘плод на мушмула’ 2.1. +

41. огурец – краставица

2.1. ‘плод на краставица’ 2.1. +

42. р. орех – б. орех

2.1. ‘плод на орех’ 2.1. +

43. перец – чушка/ пипер

2.1. ‘плод на чушка’ 2.1. +

44. персик – праскова

2.1. ‘плод на праскова’ 2.1. +

45. подсолнечник – слънчоглед

2.1. ‘плод на слънчоглед’ 2.1. +

46. помидор – домат

2.1. ‘плод на домат’ 2.1. +

47. р. просо – б. просо

2.1. ‘плод на просо’ 2.1. +

48. р. **пшеница** – б. **пшеница/ жито**

2.1. ‘зърна на пшеница, разглеждани като плод’ 2.1. +

49. **редиска** – **репичка**

2.1. ‘плод на репичка’ 2.1. +

50. **репа** – **ряпа**

2.1. ‘плод на ряпа’ 2.1. +

51. **рис** – **ориз**

2.1. ‘плод на ориз’ 2.1. +

52. **рожь** – **ръж**

2.1. ‘зърна на ръж’ 2.1. +

53. **рябина** – **офика**

2.1. ‘плод на офика’ 2.1. +

54. **салат** – **салата**

2.1. ‘плод на салатата’ 2.1. +

55. **свекла** – **цвекло**

2.1. ‘грудка от цвекло’ 2.1. +

56. р. **слива** – б. **слива**

2.1. ‘плод на слива’ 2.1. +

57. **смородина** – **френско грозде**

2.1. ‘плод на френско грозде’ 2.1. +

58. **терн** – **трънка**

2.1. ‘плод на трънка’ 2.1. +

59. **тыква** – **тиква**

2.1. ‘плод на тиква’ 2.1. +

60. **фасоль** – **фасул**

2.1. ‘плод на фасул’ 2.1. +

61. **финик** – **фурма** ‘плод на финикова палма’

2.1. ‘плод на финикова палма’

62. **фисташка** – **шамфъстък**

2.1. ‘плод на шамфъстък’ 2.1. +

63. **черешня** – **череша**

2.1. ‘плод на череша’ 2.1. +

64. черника – черна боровинка

2.1. ‘плод на черна боровинка’ 2.1. +

65. чеснок – чесън

2.1. ‘плод на чесън’ 2.1. +

66. чечевица – леща

2.1. ‘плод на леща’ 2.1. +

67. шиповник – шипка

2.1. ‘плод на шипка’ 2.1. +

68.1. яблоня – ябълка

2.1. - 2.1. ‘плод на ябълка’

68.2. яблоко ‘плод на ябълка’ – ябълка

2.1. ‘плод на ябълка’

69. ячмень – ечемик

2.1. ‘плод на ечемик’ 2.1. +

Руски език: 70 семемеи

Български език: 68 семемеи

2.2. метонимия: ‘растение’ - артефакт от растението ‘ястие от растението’

1. бамбя – бамя

2.2. ‘ястие от бамя’ 2.2. +

2. горох – грах

2.2. ‘ястие от грах’ 2.2. +

3. гречиха – елда

2.2. ‘ястие от елда’ 2.2. +

4. кабачок – тиквичка

2.2.мн.ч. ‘ястие от тиквички’ 2.2.мн.ч. +

5. капуста – зеле

2.2. ‘ястие от зеле’ 2.2. +

6. картофел/ картошка – картоф

2.2. ‘ястие от картофи’ 2.2. мн.ч. +

7. крапива – коприва

2.2. - 2.2. ‘ястие от коприва’

8. кукуруза – царевица

2.2. ‘ястие от царевица’ 2.2. +

9. латук – маруля

2.2. ‘ястие от маруля’ 2.2. +

10. лебеда – лобода

2.2. ‘ястие от лобода’ 2.2. +

11. р. лук – б. лук

2.2. ‘ястие от лук’ 2.2. +

12. р. малина – б. малина

2.2. ‘напитка от малини’ 2.2. –

13. морковь – морков

2.2. ‘ястие от моркови’ 2.2. мн.ч. +

14. мята – мента

2.2. - 2.2. ‘чай от мента’

15. огурец – краставица

2.2. мн.ч. ‘ястие от краставица’ 2.2. мн.ч. +

16.1. перец – чушка Б1

2.2. ‘ястие от чушка’ Б1 2.2. мн.ч. +

16.2. перец – пипер

2.2. ‘ястие от чушка’ 2.2. -

17. полынь – пелин

2.2. - 2.2. ‘вино от пелин’

18. помидор – домати

2.2. мн. ч. ‘ястие от домати’ 2.2. мн.ч. +

19. пшеница – жито

2.2. - 2.2. ‘ястие от жито’

20. редиска – репичка

2.2. ‘ястие от репички’ 2.2. мн.ч. +

21. репа – ряпа

2.2. ‘ястие от ряпа’ 2.2. +

22. рис – ориз

2.2. ‘ястие от ориз’ 2.2. +

23. **ромашка – лайка**

2.2. - 2.2. ‘чай от лайка’

24. **салат – салата**

2.2. ‘ястие от салата’ 2.2. +

25. **свекла – цвекло**

2.2. ‘ястие от цвекло’ 2.2. +

26. **тыква – тиква**

2.2. ‘ястие от тиква’ 2.2. +

27. **фасоль – фасул/ боб**

2.2. ‘ястие от фасул’ 2.2. +

28. **чечевица – леща**

2.2. ‘ястие от леща’ 2.2. +

29. **шиповник - шипка**

2.2. ‘напитка от шипка като лекарство’ 2.2. ‘чай от шипка’

30. **шпинат – спанак**

2.2. ‘ястие от спанак’ 2.2. +

Руски език: 25 семени

Български език: 31 семени

2.3. метонимия: ‘растение’ - артефакт от растението: ‘семето/ растението като подправка’

1. **анис – анасон**

2.3. ‘семя на анасон като подправка’ 2.3. +

2. **гвоздика – карамфил**

2.3. ‘пъпки от карамфилово дърво като подправка’ 2.3. +

3. **кунжут – сусам**

2.3. ‘семената на сусам като подправка’ 2.3. +

4. **р. лук – б. лук**

2.3. ‘лукът като подправка’ 2.3. +

5. **мята – мента**

2.3. ‘семя или листа от мента като подправка’ 2.3. +

6. **перец – чушка Б1/ пипер Б2**

2.3. ‘чушката като подправка’ 2.3. Б1 -; Б2+

7. петрушка – магданоз

2.3. ‘магданозът като подправка’ 2.3. +

8. сельдерей – целина

2.3. ‘целината като подправка’ 2.3. +

9. тмин – кимион

2.3. ‘кимионът като подправка’ 2.3. +

10. укроп – копър

2.3. ‘копърът като подправка’ 2.3. +

11. хрен – хрян

2.3. ‘хрянът като подправка’ 2.3. +

12. чабер/ чебер/чабрец – чубрица

2.3. ‘чубрицата като подправка’ 2.3. +

13. чеснок – чесън

2.3. ‘чесънът като подправка’ 2.3. +

14. р. шафран – б. шафран

2.3. ‘растението като подправка’ 2.3. +

Руски език: 14 семеме

Български език: 14 семеме

2.4.метонимия: ‘растение’ - артефакт от растението: ‘промишлен продукт от растението’

1. береза – бреза

2.4. ‘дървесина от бреза като промишлен продукт’ 2.4. +

2. р. бук – б. бук

2.4. ‘дървесина на бук като промишлен продукт’ 2.4. +
продукт’

3. граб – габър

2.4. ‘дървесина на бук като промишлен продукт’ 2.4. +
продукт’

4. дуб – дъб

2.4. ‘дървесина на дъб като промишлен продукт’ 2.4. +

5. конопля – коноп

2.4. 'влакно от коноп като промишлен продукт' 2.4. +

6. р. **лен** – б. **лен**

2.4. 'текстилен продукт от лен' 2.4. +

7. р. **липа** – б. **липа**

2.4. 'липата като дървесина' 2.4. +

8. р. **орех** – б. **орех**

2.4. 'дървесината на орех като промишлен продукт' 2.4. +

9. **пшеница** – **жито**

2.4. - 2.4. 'ритуално ястие от варена пшеница за помен'

10. **ромашка** – **лайка**

2.4. 'лайката като лекарство' 2.4. +

11. **самшит** – **чимшир**

2.4. 'дървесина от чимшир като промишлен продукт' 2.4. –

12. р. **слива** – б. **слива**

2.4. 'дървесина от слива като промишлен продукт' 2.4. –

13. **табак** – **тютюн**

2.4. 'листата на тютюна като промишлен продукт' 2.4. +

14. **тополь** – **топола**

2.4. - 2.4. 'тополата като дървесина'

15. 1. **хлопчатник P1/ хлопок P2** – **памук**

P1 2.4. - 2.4. 'влакно от памук като промишлен продукт'

15.2. P2 **хлопок - памук**

2.4. 'влакно от памук като промишлен продукт' 2.4. +

16. **черешня** – **череша**

2.4. 'дървесина от череша като промишлен продукт' 2.4.+

16. р. **явор** – б. **явор**

2.4. 'дървесината на явор като промишлен продукт' 2.4. +

17. **ясен** – **ясен**

2.4. 'дървесината на ясен като промишлен продукт' 2.4. +

Руски език: 16 семеми

Български език: 17 семеми

2.5. метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'храна за животни от растението'

1. **клевер – детелина**

2.5. 'детелината като храна за животни' 2.5. +

2. **р. люцерна – б. люцерна**

2.5. 'люцерната като храна за животни' 2.5. +

3. **морковъ – морков**

2.5. 'храна за животни' 2.5. +

4. **р. овес – б. овес**

2.5 'овесът като храна на животни' 2.5. +

5. **свекла – цвекло**

2.5. 'храна за животни' 2.5. +

6. **шелковица – черница**

2.5. 'черницата като храна за животни' 2.5. +

Руски език: 6 семени

Български език: 6 семени

2.6. метонимия: 'растение' - 'място, заето с растението'

1. **р. бук – б. бук**

2.6. - 2.6. 'място, заето с бук'

2. **граб – габър**

2.6. - 2.6. 'място, заето с габър'

3. **дуб – дъб**

2.6. - 2.6. 'място, заето с дъб'

4. **ива – върба**

2.6. 'място, заето с върба' 2.6. мн. ч. +

5. **капуста – зеле**

2.6. - 2.6. 'място, заето със зеле'

6. **картофелъ/ картошка**

2.6. - 2.6. 'място, заето с картофи'

7. **клубника - /градинска/ ягода**

2.6.- 2.6. мн.ч. 'място, заета с ягоди'

8. **конопля – коноп**

2.6. - 2.6. 'място, заето с коноп'

9. кукуруза – царевица

2.6. - 2.6. 'място, заето с царевица'

10. лаванда – лавандула

2.6. - 2.6. 'място, заето с лавандула'

11. латук – маруля

2.6. – 2.6. 'място, заето с маруля'

12. р. лен – б. лен

2.6. – 2.6. 'място, заето с лен'

13. р. лук – б. лук

2.6. – 2.6. 'място, заето с лук'

14. р. люцерна – б. люцерна

2.6. – 2.6. 'място, заето с люцерна'

15. р. малина – б. малина

2.6. – 2.6. мн.ч. 'място, заето с малини'

16. морковь – морков

2.6. 'място, заето с моркови' 2.6. +

17. мята – мента

2.6. - 2.6. 'място, заето с мента'

18. р. овес – б. овес

2.6. 'място, заето с овес' 2.6. +

19. огурец – краставица

2.6. – 2.6. мн.ч. 'място, заето с краставици'

20. р. орех – б. орех

2.6. - 2.6. мн.ч. 'място, заето с орехи'

21. перец – чушка Б1, пипер Б2

2.6. – Б1 2.6. мн.ч. +; Б2 2.6. 'място, заето с пипер'

22. персик – праскова

2.6. - 2.6. мн.ч. 'място, заето с праскови'

23. петрушка – магданоз

2.6. - 2.6. 'място, заето с магданоз'

24. **подсолнечник – слънчоглед**

2.6. - 2.6. ‘място, заето със слънчоглед’

25. **помидор – домати**

2.6. - 2.6. мн.ч. ‘място, заето с домати’

26. р. **просо – б. просо**

2.6. ‘място, заето с просо’ 2.6. +

27. р. **пшеница – б. пшеница Б1/жито Б2**

2.6. - 2.6. Б1+; Б2 +

28. **редиска – репичка**

2.6. – 2.6.мн.ч. ‘място, заето с репички’

29. **репа – ряпа**

2.6. – 2.6. ‘място, заето с ряпа’

30. **рис – ориз**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с ориз’

31. **рожь – ръж**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с ръж’

32. **свекла – цвекло**

2.6. ‘място, заето с цвекло’ 2.6.+

33. **сельдерей – целина**

2.6. ‘място, заето с целина’ 2.6. +

34. р. **слива – б. слива**

2.6.- 2.6. ‘място, заето със сливи’

35. **табак – тютюн**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с тютюн’

36. **тыква – тиква**

2.6. - 2.6. мн.ч. ‘място, заето с тикви’

37. **укроп – копър**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с копър’

38. **фасоль – фасулБ1/боб Б2**

2.6. - Б1/ Б2 2.6. ‘място, заето с фасул /боб/’

39.1. **хлопчатникР1 – памук**

2.6. Р1-; Р2 2.6. +

39.2. **хлопок**Р2 – **памук**

2.6. ‘място, заето с памук’ 2.6. +

40. **черешня** – **череша**

2.6. - 2.6. мн.ч. ‘място, заето с череша’

41. **чеснок** – **чесън**

2.6. - 2.6 ‘място, заето с чесън’

42. **чечевица** – **леща**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с леща’

43.1. **яблоня** Р1 – **ябълка**

2.6. - 2.6. мн.ч. +

43.2. **яблоко** Р2 – **ябълка**

2.6.мн.ч. ‘място, заето с ябълки’ 2.6. мн.ч. +

44. **ячмень** – **ечемик**

2.6. - 2.6. ‘място, заето с ечемик’

Руски език: 8 семеди

Български език: 48 семеди

4. номинативна метафора: ‘растение’ - ‘част от предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на растението’

1. р. **банан** – б. **банан**

4. - 4. ‘плажна атракция, по форма подобна на банан’

2. **груша** - **круша**

4. ‘артефакт, по форма подобен на круша’ 4.+

резиновая груша

боксова круша

медицинска круша

3. **грушечка** – **крушка**

4. - 4. ‘артефакт, по форма подобен на крушка’

електрическа крушка

4.1. **инжир** Б1 – **смокиня**

4. - 4.2. –

4.2. **фига** Б2 – **смокиня**

4. ‘жест – комбинация от 4. - три пръста, с който се изразява презрително отношение’

5. **ирис** – **перуника**

4. 'част от окото, по форма подобна на цветето' 4. –

6. капуста – зеле

4. 'американски долари' 4. -

7. р. лимон – б. лимон

4. 'милион парични единици' 4. –

8. р. роза – б. роза

4.1. 'архитектурно или бижутерско 4.1.-

украшение по форма подобно на роза' 4.2. 'артефакт, по форма подобен на роза'

4.2. -

роза на ветровете

4.3. -

4.3. 'шарка на плат, по форма подобна на роза'

9. тюльпан – лале

4.1. 'абажур на лампа, по форма подобен на лале' 4.1. –

4.2. -

4.2. 'пола във формата на лале'

10. чечевица – леща

4. -

4.1. 'част на окото, по форма подобно на плода на леща'

4.2. 'оптическо тяло, по форма подобно на леща'

11. яблоко – ябълка

4. 'част на окото, по форма подобна на ябълка' 4.1. +

яблоко глаза

4.2. 'част на лицето, по форма подобна на ябълка'

4.3. 'част от бедрената кост, по форма подобна на ябълка'

12. ячмень – ечемик

4. 'гноино образуване на окото 4. +

по форма подобно на ечемик' **ечемик на окото**

ячмень на глазу

Руски език: 9 семеми

Български език: 12 семеми

3. образна метафора: 'растение' - 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението'

1. арахис – фъстък

3. -

3. 'мальк, дребен човек'

2. дуб – дъб

3. 'тъп, нечувствителен човек' 3. –

3.1. лавр – лавър Б1

3. мн.ч. 'клони от лавър като символ на победа и слава' 3.+

3.2. **лавр – дафина** Б2

4. мн.ч. ‘клони от лавър като символ на победа и слава’З. –

4. р. **липа – б. липа**

3.1. ‘фалшив документ’ З.1. -

3.2. ‘нещо, което е фалшиво’ З.2. -

5. **лопух - репей**

3.1. ‘глупав човек’ З.1. -

3.2. - З.2. ‘досаден човек’

6. р. **малина – б. малина**

3. ‘нещо, доставящо удоволствие’З. –

7. р. **мимоза – б. мимоза**

3.1. ‘обидчив човек’З.1. -

3.2. - З.2. ‘срамежлива жена’

8. **морозник – кукуряк**

3. - З. ‘бодър човек’

9. р. **мушмула – б. мушмула**

3. - З. обща негативна характеристика на човек

10. р. **нарцисс – б. нарцисс**

3. - З. ‘самовлюбен човек’

11.1. **перец – чушка** Б1

3.1. ‘язвителен човек’ З.1. -

3.2. ‘нещо, което е язвително’ З.2. -

3.3. - З.3. ‘сприхав човек’

11.2. **перец – пипер**

3.1. ‘язвителен човек’ З.1. -

3.2. ‘нещо, което е язвително’З.2. -

12. **подсолнечник – слънчоглед**

3. - З. ‘човек, който променя убежденията си в зависимост от обстановката’

13. **репа – ряпа**

3. - З. ‘глупав човек’

14. **тополь – топола**

3. - З. ‘стройна жена’

15. **тыква – тиква**

3.1. - З.1. ‘глупав човек’

3.2. - 3.2. 'глава като част на тялото на човек'

16. **чистяк – жълтурче**

3. 'човек, който обича чистотата' 3. -

Руски език: 10 семема

Български език: 13 семема

Основна матрица:

1. 'определено растение' (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в руския и българския език)

2. Метонимии:

2.1. 'плод на растението'

2.2. артефакт от растението: 'ястие от растението'

2.3. артефакт от растението: 'семето/ растението като подправка'

2.4. артефакт от растението: 'промишлен продукт от растението'

2.5. артефакт от растението: 'храна за животни от растението'

2.6. 'място, заето с растението'

3. образна метафора: 'човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението'

4. номинативна метафора 'част от предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на растението'

Вариране на типовете вторично назоваване за "растения":

Руски език:

1./ Метонимия: 2.1. 'растение' - 'плод на растението' 70 семема

2./ 2.2. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'ястие от растението' 25 семема

3./ 2.4. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'промишлен продукт от растението' 16 семема

4./ 2.3. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'семето/растението като подправка' 14 семема

5./ 3. Образна метафора: 'растение' - 'човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението' 10 семема

6./ 4. Номинативна метафора: 'растение' - 'част от предмет/ предмет, подобна/ ен по свойство (външно или функционално) на растението' 9 семема

7./ 2.6. Метонимия: 'растение' - 'място, заето с растението' 8 семема

8./ 2.5. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'храна за животни от растението' 6 семема

Български език:

1./ 2.1. Метонимия: 'растение' - 'плод на растението' 68 семема

2./ 2.6. Метонимия: 'растение' - 'място, заето с растението' 48 семема

3./ 2.2. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'ястие от растението' 31 семема

4./ 2.4. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'промишлен продукт от растението' 17 семема

5./ 2.3. Метонимия: 'растение' - артефакт от растението: 'семето/растението като подправка' 14 семема

6./ 3. Образна метафора: ‘растение’ - ‘човек/предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’ 13 семем

7./ 4. Номинативна метафора: ‘растение’ - ‘част от предмет/предмет, подобна/ен по свойство (външно или функционално) на растението’ 12 семем

8./ 2.5. Метонимия: ‘растение’ - артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’ 6 семем

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ЖИВОТНИ”

2. образна метафора: ‘животно’ – ‘човек/явление, по свойство подобен/подобно на животното’

1. р. **агнец** – б. (жертвено) **агне**

2. ‘кротък и послушен човек’ 2. +

2. р. **акула** – б. **акула**

2.1. ‘човек, който експлоатира’ 2.1. +

2.2. ‘хищен човек’ 2.2. +

3. р. **бабочка** – б. **пеперуда**

2.1. ‘лекомислен човек’ 2.1. -

2.2. ‘жена, която протитутуира’ 2.2. +

ношна пеперуда

4. р. **байбак** – б. **мармот**

2. ‘неповратлив и мързелив човек’ 2. –

5. р. **баран** – б. **овен**

2.1. ‘глупав човек’ 2.1. +

2.2. ‘упорит човек’ 2.2. обща негативна характеристика
на човек

6. р. **барашек** – б. **агне**

2. – 2. ‘кротък и послушен човек’

7. р. **бегемот** – б. **хипопотам**

2. ‘дебел и тромав човек’ 2. -

8. р. **белка** – б. **каторица**

2. - 2. ‘подвижен човек’

9. р. **бизон** – б. **бизон**

2. – 2. обща негативна характеристика за човек

10. р. **бирюк** – б. **вълк-единак**

2. ‘саможив човек’ 2. +

11. р. **битюг** – б. **едър кон (за тежка работа)**

2. ‘здрав и силен човек’ 2. –

12. р. **борзая** – б. **хрътка**

2. – 2. ‘човек, който бързо намира следи’

13. р. **боров** – б. **шопар**

2.1. ‘тлъст човек’ 2.1. +

2.2. ‘неповратлив, тромав човек’ 2.2. ‘мръсен човек’

14. р. **букашка** – б. **буболечка**

2. – 2.1. ‘кротък, безобиден човек’
2.2. галено обръщение за дете

15. р. **бык** – б. **бик**

2.1. ‘силен човек’ 2.1. -

2.2. ‘представител на престъпна
групировка, която се занимава с рекет’ 2.2. -

2.3. ‘брокер, който играе на борсата

за повишаване на акциите’ 2.3. -

2.4. - 2.4. ‘похотлив мъж’

16. р. **верблюд** – б. **камила**

2. ‘човек, който изпълнява безропотно тежка работа’ 2. –

17. р. **вол** – б. **вол**

2. – 2.1. ‘глупав човек’
2.2. ‘работлив човек, който безропотно
изпълнява тежка работа’

18. р. **волк** – б. **вълк**

2.1. ‘хищен човек’ 2.1.+

2.2. – 2.2. ‘човек, който експлоатира’

2.3. – 2.3. ‘храбър, опитен човек’

19. р. **вонючка** – б. **скункс**

2. ‘човек, който мирише лошо’ 2. –

20. **воробей** – **врабче**

2. - 2. ‘дребен, слаб човек’

21.1. р. **ворона** – б. **врана**

2. 'разсеян човек'	2. –
21.2. р. ворона – б. гарга	
2. –	2. негативна характеристика за жена
22. р. вошь – б. въшка	
2.1. –	2.1. 'нищожен и безличен човек'
2.2. –	2.2. 'досаден човек'
23. р. выдра – б. видра	
2. 'прекалено слаба жена'	2. –
24. р. вълк – б. змиорка	
2. 'ловък човек, който прониква навсякъде'	2. –
25. р. гадюка – б. усойница	
2.1. 'подъл човек'	2.1. 'подла жена'
2.2. обща негативна характеристика	2.2. 'зла жена'
26. р. гиена – б. хиена	
2. 'хищен човек'	2. +
27. р. глухарь – б. глухар	
2.1. 'човек, който недочува'	2.1. +
2.2. 'човек, който избягва обществото'	2.2. –
28. р. голубь – б. гълъб	
2. ласкаво обръщение към мъж	2. 'политик с умерени възгледи'
29. р. гусь – б. гъсок	
2.1. 'хитър и нечестен човек'	2.1. 'глупав човек'
2.2. 'важен и надменен човек'	2.2. –
30. р. гусыня – б. гъска	
2. 'глупава жена'	2. +
31. р. дятел – б. кълвач	
2. –	2. 'човек, който зубри'
32. р. еж – б. таралеж	
2. 'човек, който отговаря лошо на думи и постъпки, струващи му се обидни'	2. +
33. р. ехидна – б. ехидна	
2. 'зъл и коварен човек'	2. +
34. р. жаворонок – б. чучулига	
2. 'човек, който е работоспособен сутрин'	2. +

35. р. **жук** – б. **бръмбар**
 2. ‘човек, който прониква навсякъде, благодарение на хитрост и нечестност’ 2. –
36. р. **заяц** – б. **заек**
 2.1. ‘страхлив човек’ 2.1. +
 2.2. ‘пътник, зрител, който няма билет’ 2.2. -
 2.3. - 2.3. ‘млад, неопитен и затова плах човек’
37. р. **змея** – б. **змия**
 2. ‘коварен и зъл човек’ 2. +
38. р. **зубр** – б. **зубър**
 2.1. ‘консервативен човек’ 2.1. –
 2.2. ‘опитен и ценен специалист’ 2.2. –
39. **индюк** – **пуяк**
 2.1. ‘надменен човек’ 2.1. +
 2.2. ‘глупав човек’ 2.2. -
40. р. **ишак** – б. **магаре**
 2.1. ‘глупав и упорит човек’ 2.1. +
 2.2. ‘човек, който изпълнява безропотно тежка работа’ 2.2. обща негативна характеристика за човек
 2.3. ‘човек, който пренася наркотици зад граница’ 2.3. -
41. р. **ищейка** – б. **копой**
 2.1. ‘човек, който шпионира’ 2.1. +
42. р. **карп** – б. **шаран**
 2. – 2. ‘глупав и доверчив човек’
43. р. **кит** – б. **кит**
 2.1. ‘важен и влиятелен човек’ 2.1. –
 2.2. – 2.2. ‘главна опора на нещо’
44. р. **клоп** – б. **дървеница**
 2. ‘малко дете’ 2. –
45. р. **кляча** – б. **кранта**
 2.1. ‘кльощава и грозна жена’ 2.1. +
 2.2. - 2.2. ‘едър, кокалест, тромав човек’
46. р. **кобель** – б. **пес**
 2. ‘похотлив мъж’ 2. –

47. р. **кобра** – б. **кобра**
 2. ‘коварна жена’ 2. +
48. р. **кобыла** – б. **кобила**
 2. ‘едра и здрава жена’ 2. ‘едра и груба жена’
49. р. **коза** – б. **коза**
 2.1. ‘млада и подвижна жена’ 2.1. -
 2.2. - 2.2.обща негативна характеристика за жена
50. р. **козел** – б. **козел**
 2.1. обща негативна характеристика за мъж 2.1. -
 2.2. - 2.2. ‘похотлив мъж’
 2.3. - 2.3. ‘човек с дълга брада’
51. р. **корова** – б. **крава**
 2.1. ‘дебела и неподвижна жена’ 2.1. -
 2.2. ‘глупава жена’ 2.2. -
 2.3. - 2.3. обща негативна характеристика за жена
52. р. **кот** – б. **котарак**
 2. ‘похотлив мъж’ 2. +
53. **котик** – **морска котка**
 2. ‘ласкаво обръщение за мъж’ 2. -
54. р. **кошка** – б. **котка**
 2. ‘похотлива жена’ 2. –
55. р. **крокодил** – б. **крокодил**
 2.1. ‘грозна жена’ 2.1. +
 2.2. ‘жесток човек’ 2.2. –
56. р. **крот** – б. **къртица**
 2.1. – 2.1. ‘човек, който живее затворено’
 2.2. ‘човек, който шпионира’ 2.2. +
57. р. **крыса** – б. **плъх**
 2. ‘подъл и страхлив човек’ 2. –
58. р. **кукушка** – б. **кукувица**
 2.1. ‘самотен човек’ 2.1. +
 2.2. ‘артефакт, по функция подобен на кукувица’ = ‘локомотив за маневри’ 2.2. -
 2.3. ‘вражески снайпер, който стреля отгоре’ 2.3. -

2.4. -	2.4. 'човек с психични отклонения'
59. р. курица – б. кокошка	
2. 'глупава жена'	2. +
60. р. ласточка – б. лястовица	
2. 'ласкаво обръщение към жена'	2. –
61. р. лев – б. лъв	
2.1. 'силен и храбър човек'	2.1. 'силен и храбър човек'
2.2. 'човек, който се ползва с успех сред жените'	2.2. -
2.3.-	2.3. 'влиятелен човек'
2.4. –	2.4. 'лъвът като символ на българската държава и народ'
62. р. лъвица – б. лъвица	
2. 'жена, която се ползва с успех сред мъжете'	2. +
63. р. лиса – б. лисица	
2. 'хитър и лукав човек'	2. +
64. р. медведь – б. мечка	
2.1. 'тромав човек'	2.1. +
	2.2. 'човек, който обича много да яде'
65. р. морж – б. морж	
2. 'човек, който се занимава с плуване през зимата на открито'	2. +
66. р. мул – б. муле	
2.1. 'глупав упорит човек'	2.1. 'глупав човек'
2.2. 'човек, който изпълнява безропотно тежка работа'	2.2. +
2.3. –	2.3. 'куриер на наркотици през граница'
67. р. муравей – б. мравка	
2.1. –	2.1. 'трудолюбив човек'
2.2. –	2.2. 'незначителен човек'
2.3. –	2.3. 'членове на вътрешнопартийна опозиция' сини мравки
68. мушка – мушица	
2. -	2. 'кротък, тих човек'
69. р. обезьяна – б. маймуна	
2.1. 'грозен човек'	2.1. +

2.2. 'човек, който подражава безсмислено на другите'	2.2. +
2.3. –	2.3. обща негативна характеристика за човек
2.4. –	2.4. 'човек, който с поведението си размива околните'
70. р. овца – б. овца	
2.1. 'покорен и безотговорен човек'	2.1. +
2.2. –	2.2. 'глупав човек'
71. р. орангутанг – б. орангутан	
2.1. 'грозен и груб човек'	2.1. +
2.2. -	2.2. 'космат мъж'
72. р. орел – б. орел	
2.1. 'красив, мъжествен и силен човек'	2.1. +
2.2. 'орелът като символ на руската държава и народ'	2.2. -
73. р. оса – б. оса	
2. –	2. 'зъл и отмъстителен човек'
74. р. осел – б. магаре	
2.1. 'упорит човек'	2.1. 'глупав и упорит човек'
2.2. 'глупав човек'	2.2. обща негативна характеристика за човек
75. р. паразит – б. паразит	
2. 'човек, който живее от чужд труд'	2. +
76. р. паук – б. паяк	
2.1. 'човек, който изсмуква от другите всички жизнени сили'	2.1. -
2.2. -	2.2. 'дете'
77. р. пес – б. пес	
2.1. 'човек, предизвикващ презрение с постъпките си'	2.1.-
2.2. обща негативна характеристика за човек	2.2. –
2.3. -	2.3. 'зъл човек'
78. р. петух – б. петел	
2.1. 'свадлив човек'	2.1.-
2.2. –	2.2. 'горделив човек'
79. р. попугай – б. папагал	
2.1. 'човек, който повтаря чужди мисли'	2.1. +
2.2. 'ярко облечен човек'	2.2. +

80. р. поросенок – б. прасе	
2.1. ‘мръсно дете’	2.1. –
2.2. –	2.2. обща негативна характеристика за човек
81. пчелка – пчеличка	
2. –	2. ‘старателен, трудолюбив човек’
82. р. рыба – б. риба	
2. ‘вял, студен и безстрастен човек’	2. –
83. р. свинья – б. свиня	
2.1. ‘мръсен човек’	2.1. +
2.2. ‘тлъст човек’	2.2. +
2.3. ‘непорядъчен и низък човек’	2.3. +
2.4. ‘невъзпитан човек’	2.4. -
2.5. -	2.5. обща негативна характеристика за човек
84. р. слон – б. слон	
2. ‘громав човек’	2. +
85. р. собака – б. куче	
2.1. ‘зъл човек’	2.1. +
2.2. ‘предан човек’	2.2. +
86. р. сова – б. сова	
2. ‘човек, който е склонен да работи вечер и нощем’	2. +
87. р. сокол – б. сокол	
2. ‘смел и красив човек’	2. +
88. р. соловей – б. славей	
2.1. ‘човек, който има хубав глас’	2.1. +
2.2. ‘човек, който обича много да говори’	2.2. –
89. р. сорока – б. сврака	
2.1. ‘бъбрив човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘грозна и слаба жена’
90. р. стрекоза – б. водно конче	
2. ‘млада и подвижна жена’	2. –
91. р. сука – б. кучка	
2.1. ‘развратна жена’	2.1. +
2.2. ‘безчестен и подъл човек’	2.2. -
2.3. обща негативна характеристика за жена	2.3. +
2.4. -	2.4. ‘зла жена’

92. р. сыч – б. кукумявка	
2.1. ‘саможив човек’	2.1. –
2.2. –	2.2. ‘грозна жена’
93. р. теленок – б. теле	
2.1. ‘глупав, не внушаващ уважение човек’	2.1. ‘глупав и доверчив човек’
2.2. ‘слаб, не умеещ да се защити човек’	2.2. -
2.3. -	2.3.обща негативна характеристика за човек
94. р. тетеря – б. тетерев/ тетрев	
2. ‘муден и глупав човек’	2. –
95. р. тигр – б. тигър	
2. –	2. ‘бързоразвиваща се страна’
96. р. трутень – б. търтей	
2. ‘човек, който живее от чужд труд’	2. +
97. р. тюлень – б. тюлен	
2.1. ‘тромав човек’	2.1. -
2.2. -	2.2. ‘подводничар’
98. р. утка – б. патица/ патка	
2. ‘лъжлив сензационен слух’	2. ‘глупава и доверлива жена’
99. р. филин – б. бухал	
2. –	2. ‘саможив човек’
100. р. хамелеон – б. хамелеон	
2. ‘човек, който бързо променя възгледите си в зависимост от обстановката’	2. +
101. р. хомяк – б. хомяк	
2. ‘неповратлив тромав човек’	2. –
102. р. цыпленок – б. пиле	
2. ‘млад и наивен човек’	2. гальовно обръщение към дете
103. р. червь – б. червей	
2.1. ‘нищожен човек’	2.1. +
2.2. ‘мъчително чувство’	2.2. +
104. р. черепаха – б. костенурка	
2. –	2. ‘бавен, муден човек’
105. р. шакал – б. чакал	

2. 'хищен човек' 2. +

106 р. **щенок** – б. **кученце Б1, кутре Б2, пале Б3**

2. 'млад и неопитен човек' 2. Б2,Б3 +

107. **ягненок** – **агне**

2. кротък и послушен човек 2.+

108. р. **ястреб** – б. **ястреб**

2. – 2. 'политик с крайни възгледи'

3. номинативна метафора: 'животно' - 'част на предмет/предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното'

1. р. **бабочка** – б. **пеперуда**

3. 'вратовръзка, по форма подобна 3.- на пеперуда'

2. р. **барашек** – б. **агне**

3.1. мн. ч. 'гребени на морска вълна, 3.- по форма подобни на агънца '

3.2. мн. ч. 'малки облаци, по форма подобни на агънца'

3.3. мн. ч. 'част от цвета на върба, по форма подобни на агънца'

3. р. **боров** – б. **шопар**

3. 'част от комина на печка, по форма подобна 3. - на животното'

4. р. **бык** – б. **бик**

3. мн.ч. 'опора на мост' 3.-

быки моста

5. р. **глухарь** – б. **глухар**

3. 'голям винт' 3. -

6. р. **гусеница** – б. **гъсеница**

3. 'метална верига на колелата в 3.3.+ трактор, танк и др., която прилича на гъсеница'

гусеница танка, трактора, гъсеница на танк, трактор, кран крана

7. р. **дельфин** – б. **делфин**

3. 'стил на плуване' 3. +

8. р. **еж** – б. **таралеж**

3. ‘предпазно военно съоръжение, по форма 3. ‘бодливо растение’
подобно на таралеж’

9. р. **жаворонок** – б. **чучулига**

3. ‘кифла, по форма подобна на птичка’ 3. -

10. р. **жук** – б. **бръмбар**

3. - 3. ‘подслушвателно устройство’

11. р. **журавль** – б. **жерав**

3. ‘част на кладенец, по форма и свойства 3.-
подобна на шия на жерав’ = ‘кобилица на
кладенец’

12. р. **зебра** - б. **зебра**

3. - 3. ‘пешеходна пътека’

13. р. **ишак** – б. **магаре**

3. - 3. ‘подпора на предмет, по функция подобна на магаре’

14. р. **кенгуру** – б. **кенгуру**

3. - 3. ‘приспособление за носене на дете’

15. р. **кобыла** – б. **кобила**

3. ‘скамейка за наказание, по форма 3.-
и функция подобна на кобила’

16. р. **коза** - б. **коза**

3.1. ‘малък товарен вагон’ 3.1. -
3.2. - 3.2. ‘гимнастически уред’

17. р. **козел** - б. **козел**

3. ‘гимнастически уред’ 3. -

18. р. **конь** – б. **кон**

3.1. ‘шахматна фигура, изобразяваща кон’ 3.1.+
3.2. ‘гимнастически уред’ 3.2.+

19. р. **кошка** – б. **котка**

3.1. мн. ч. ‘котва’ 3.1. -
3.2. мн. ч. ‘приспособление, прикрепено към 3.2.+
обувките за катерене’

20. р. **ласточка** – б. **лястовица**

3. 'фигура в гимнастиката, 3. -
по форма подобна на лястовица'

21. р. **лошадь** – б. **кон**

3.1. - 3.1. 'шахматна фигура, изобразяваща кон'

3.2. - 3.2. 'гимнастически уред'

22. р. **мушка** – б. **мушица**

3.1. 'артефакт, по форма 3. -
подобен на мушица' = 'изкуствена бенка'

3.2. 'украшение, по форма
подобно на мушица'

вуаль с мушками

3.2. 'част на оръжие, по форма подобна
на мушица'

23. р. **обезьянка** -б. **маймунка**

3. 3. 'приспособление към таксиметров апарат
за ускоряване на превъртането му с цел да се отчитат
по-високи суми'

24. р. **осел** – б. **магаре**

3. - 3. 'подложка за корито, рязане на дърва'

25. **паук** – **паяк**

3. - 3. 'устройство за преместване на автомобили'

26. р. **поросенок** –б. **прасе**

3. - 3. 'част от крака на човек, по форма подобна на прасе'

27. р. **слон** - б. **слон**

3. шахматна фигура 3. -

28. р. **собачка** – б. **кученце**

3.1. 'част от оръжие, по форма подобна 3.1. -
глава на куче' = 'спусков механизъм
в огнестрелно оръжие'

3.2. 'машинен детайл, препятстващ обратното 3.2. -
движение'

3.3. - 3.3. 'цвете, по форма подобно на глава на опашката
на куче' = 'спусъчен механизъм'

29. р. **сука** – б. **кучка**

3. - 3. 'старинен селскостопански инструмент'

30. р. **утка** – б. **патица/ патка**

3. 'подлога за мъже' 3. -

31. **червь – червей**

3. - 3. ‘компютърен вирус’

32. р. **черепаха – б. костенурка**

3. - 3. ‘кола, по форма подобна на костенурка’

33. р. **ящерица – б. гушер**

3. - 3. ‘американски долар’

4.1. метонимия: ‘животно’ – ‘кожа от животното’

1. р. **барашек – б. агне**

4.1. ‘кожа от агне’ 4.1. -

2. р. **белка – б. катерица**

4.1. ‘кожа от катерица’ 4.1. -

3. р. **волк – б. вълк**

4.1. ‘кожа от животното’ 4.1. -

4.р. **выдра – б. видра**

4.1. ‘кожа от видра’ 4.1. -

5. р. **горностай – б. сибирска белка**

4.1. ‘кожа от сибирска белка’ 4.1. -

6. р. **енот - б. енот**

4.1. ‘кожа от енот’ 4.1.+

7.р. **заяц – б. заек**

4.1. ‘кожа от заек’ 4.1.+

8.р. **илька – б. американски пор**

4.1. ‘кожа от американски пор’ 4.1.+

9. **колонок - сибирски пор**

4.1. ‘кожа от сибирски пор’ 4.1. +

10. р. **котик – б. морска котка**

4.1. ‘кожа от морска котка’ 4.1. -

11. р. **кролик – б. (питомен) заек**

4.1. ‘кожа от заек’ 4.1.-

12. р. **крот – б. къртица**

4.1. ‘кожа от къртица’ 4. -

13. р. **куница** – б. **златка**
4.1. ‘кожа от златка’ 4.1.+

14. р. **лиса** – б. **лисица**
4.1. ‘кожа от лисица’ 4.1.+

15. р. **медведь** – б. **мечка**
4.1. ‘кожа от мечка’ 4.1. -

16. р. **норка** - б. **норка**
4.1. ‘кожа от норка’ 4.1.+

17. р. **песец** – б. **полярна лисица**
4.1. ‘кожа от полярна лисица’ 4.1.-

18. р. **соболь** – б. **самур**
4.1. ‘кожа от самур’ 4.1.+

19. р. **суслик** – б. **лалугер**
4.1. ‘кожа от лалугер’ 4.1.-

4.1.1. ‘изделие от кожата/черупката на животното’

1. **черепаха - костенурка**

4.1.1. ‘изделия от роговата пластина 4. -
на костенурката’

4.2. метонимия: ‘животно’ – ‘месо от животното’

1. р. **баран** – б. **овен**
4.2. ‘месо от овен’ 4.2.-

2. р. **барашек** – б. **агне**
4.2. ‘месо от агне’ 4.2.+

3. р. **бычок** – б. **попче**
4.2. ‘месо от попче’ 4.2.+

4. р. **вальдшнеп** – б. **горски бекас**
4.2. ‘месо от горски бекас’ 4.2. -

5. р. **вобла** – б. **каспийска бабушка**
4.2. ‘месо от каспийска бабушка’ 4.2.-

6. р. **гусь** – б. **гъсок**
4.2. ‘месо от гъсок’ 4.2.-

7. р. **гусыня** – б. **гъска**
4.2. 'месо от гъска' 4.2.+

8. р. **заяц** – б. **заек**
4.2. 'месо от заек' 4.2.+

9. р. **индюк** – б. **пуяк**
4.2. 'месо от пуяк' 4.2. -

10. р. **индюшка** – б. **пуйка**
4.2. 'месо от пуйка' 4.2.+

11. р. **краб** – б. **морски рак**
4.2. 'месо от морски рак' 4.2.+

12. р. **кролик** – б. (питомен) **заек**
4.2. 'месо от заек' 4.2.+

13. р. **курица** – б. **кокошка**
4.2. 'месо от кокошка' 4.2.+

14. р. **куропатка** – б. **яребица**
4.2. 'месо от яребица' 4.2.+

15. р. **лещ** – б. **платика**
4.2. 'месо от платика' 4.2. -

16. р. **налим** - б. **налим**
4.2. 'месо от налим' 4.2.+

17. р. **омар** - б. **омар**
4.2. 'месо от омар' 4.2.+

18. р. **петух** – б. **петел**
4.2. 'месо от петел' 4.2.+

19. **поросенок** – **прасе**
4.2. 'месо от прасе' 4.2. +

20. **рыба** – **риба**
4.2. 'месо от риба' 4.2. +

21. р. **рябчик** – б. **лещарка**
4.2. 'месо от лещарка' 4.2.+

22. р. **сардина** - б. **сардина**
4.2. 'месо от сардина' 4.2.+

23. р. **сом** - б. **сом**

4.2. 'месо от сом' 4.2.+

24. р. **стерлядь** – б. **чига**

4.2. 'месо от чига' 4.2. -

25. р. **судак** – б. **бяла риба**

4.2. 'месо от бяла риба' 4.2.+

26. **тюлень** – **тюлен**

4.2. месо от тюлен 4.2. -

27. р. **угорь** – б. **змиорка**

4.2. 'месо от змиорка' 4.2. –

28. р. **устрица** – б. **стрида**

4.2. 'месо отстрида' 4.2.+

29. р. **утка** – б. **патица/ патка**

4.2. 'месо от патка' 4.2.+

30. р. **форель** – б. **пъстърва**

4.2. 'месо от пъстърва' 4.2.+

31. р. **цыпленок** – б. **пиле**

4.2. 'месо от пиле' 4.2.+

32. **ягненок** – **агне**

4.2. 'месо от агне' 4.2. +

4.3. метонимия: 'животно' - 'действие, подобно на действието на животното'

1. **муравей** - **мравка**

4.3. - 4.3. мн. ч. 'тръпки по тялото'

2. р. **муха** - б. **муха**

4.3. - 4.3. 'мисъл'

Влязла му е една муха в главата.

4.4. метонимия: 'животно' - 'животното като мярка'

1. **лошадь** - **кон**

4.4. - 4.4. 'конска сила'

4.5. метонимия: 'животно – артефакт с изображението на животното'

1. р. **орел** – б. **орел**

4.5. 'обратната страна на монетата' = 'тура'

Основна матрица:

1. 'определено животно'
2. образна метафора: 'човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на животното'
3. номинативна метафора: 'част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното'
4. метонимии:
 - 4.1. артефакт от животното: 'кожа от животното'
 - 4.1.1. артефакт от животното: 'изделие от кожата/ черупката на животното'
 - 4.2. артефакт от животното: 'месо от животното'
 - 4.3. 'действие, подобно на действието на животното'
 - 4.4. 'животното като мярка'
 - 4.5. 'артефакт с изображение на животното'

Вариране на типовете вторично назоваване за "животни"

Руски език:

- 1./ 2. образна метафора: 'човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на животното' /124 семема/
- 2./ 4.2. артефакт от животното: 'месо от животното' /32 семема/
- 3./ 3. номинативна метафора: 'част на предмет/предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното' /27 семема/
- 4./ 4.1. артефакт от животното: 'кожа от животното' /19 семема/
- 5./ 4.1.1. артефакт от животното: 'изделие от кожата/черупката на животното' /1 семема/
- 6./ 4.5. 'артефакт с изображение на животното' /1 семема/
- 7./ 4.3. 'действие, подобно на действието на животното' /0 семема/
- 8./ 4.4. 'животното като мярка' /0 семема/

Български език:

- 1./ 2. образна метафора: 'човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на животното' /127 семема/
- 2./ 4.2. артефакт от животното: 'месо от животното' /23 семема/
- 3./ 3. номинативна метафора: 'част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на животното' /22 семема/
- 4./ 4.1. артефакт от животното: 'кожа от животното' /8 семема/
- 5./ 4.3. 'действие, подобно на действието на животното' /2 семема/
- 6./ 4.4. 'животното като мярка' /1 семема/
- 7./ 4.5. 'артефакт с изображение на животното' /0 семема/
- 8./ 4.1.1. артефакт от животното: 'изделие от кожата/черупката на животното' /0 семема/

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

РУСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ЧАСТИ НА ТЯЛОТО”

2. номинативна метафора: ‘част на тялото’ - ‘част на предмет/предмет, подобна/подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’

1. **р. артерия – б. артерия**

2. ‘предмет, по форма и функция подобен на артерия’ 2. +

городская артерия

градска артерия

2. **бок – хълбок**

2. ‘част на артефакт, по положение подобна на хълбок’ 2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на частта на тялото’

бок бритвы

хълбок на планина

3. **борода – брада**

2.1. ‘част на тялото на животно, подобна 2.1. + на частта на тялото на човек’

2.2. ‘част на растение, по положение 2.2. + подобна на частта на тялото’

4. **волос – косъм**

2. ‘част на тялото на животно, по форма и функция подобна на косъм’ 2. ‘част от четка, по външен признак подобна на косъм’

5. **волосок – косъмче**

2.1. ‘част на механизъм, по форма подобна на косъмче’ 2.1. +

волосок часов

металическо косъмче

2.2. ‘част от растение, по форма подобна на косъмче’

6. **глаз – око**

2.1. - 2.1. ‘централна част на тайфун, ураган, циклон’

2.2. - 2.2. ‘растителна пъпка, по форма подобна на око’

7. **глазок – оченце**

2.1. ‘част на фотоапарат, по форма подобна на око’ 2.1. ‘израстък на картоф, по форма подобен на око’

глазок аппарата

2.2. ‘част на врата, по форма и функция подобна на око’ 2.2. -

глазок двери

2.3. ‘част от окраската на насекомо, по форма подобна на око’ 2.3. - = ‘петно в окраската’

2.4. ‘част на растение, по форма подобна на око’ = 2.4. - ‘пъпка за размножаване’

8. **голова – глава**

2.1. ‘част на хранителен продукт, по 2.1. ‘част от зеленчук, по форма подобна

форма подобна на глава'	на глава'
голова луку, сахару	глава лук, зеле цвекло
2.2. 'предна част на войска, по положение подобна на глава'	2.2. -
2.3. 'горна част на нещо'	2.3. 'част на артефакт, по форма подобна на глава'

9. **головка – главичка**

2.1. 'част на изкуствен и естествен предмет, по форма подобна на глава'	2.1. +
головка мака, головка спички	главичка лук, на кибритена клечка
2.2. 'част на обувка, по форма подобна на глава'	2.2. -
головка сапога	
2.3. 'дървена част от струнен музикален инструмент, върху която са разположени ключовете за натягане на струните'	2.3. -
2.4. 'група хора, по положение и функция подобна на глава'	2.4. -
головка общества	

10. **горло – гърло**

2.1. 'част на съд, по форма подобна на гърло'	2.1. +
горло сосуда	гърло на съд
2.2. 'част на река, по форма подобна на гърло'	2.2. -
горло реки	
2.3. 'част на пещера, по форма подобна на гърло'	2.2. -
горло пещеры	

11. **горлышко – гърленце**

2. 'част на съд, по форма подобна на гърло' 2. –

12. **губа – устна**

2. 'част от клещи, по форма и функции подобна на устни' 2. -

13. **р. жила – б. жила**

2.1. 'част от почва, по форма подобна на жила'	2.1. 'част от почва, камък, дърво, по форма подобна на жила'
жила кварца, мрамора	каменна, кварцова жила
2.2. 'част на кабел, по форма подобна на жила'	2.2. +
2.3. 'тънък пласт вода'	2.3. 'част от растение, по форма подобна на жила'
родниковая жила	дървесна жила, жила на лист
2.4. -	2.4. 'тънък пласт вода'

14. **р. жилка – б. жилка**

2.1. 'част от почва, по форма подобна на жила' 2.1. -

2.2. 'част на кабел, по форма 2.2. -
подобна на жила'

2.3. -

2.3. 'сладък или кисел вкус на вино'

15. зародыш – зародиш

2. 'явление, по функции подобно 2. +
на зародиш'

зародыш конфликта

зародиш на конфликта

16. зуб – зъб

2. 'част на инструмент, по форма подобна на зъб' 2. +

17. кисть – китка

2.1. 'четка' 2.1. -

2.2. 'пискюл' 2.2. -

2.3. 'кичур, грозд' 2.3. -

18. кишка – черво

2. 'част на гумена тръба, по форма подобна на черво' 2. +

19. р. кожа – б. кожа

2. 'част на растение, по положение подобна на кожа' 2. +

20. колено – коляно

2.1. 'част на растение, по форма подобна на коляно' 2.1. +

2.2. 'част на тръба, по форма 2.2. +
подобна на коляно'

2.3. 'част на коридор, по форма 2.3. -
подобна на коляно'

21. р. корпус – б. корпус

2.1. 'част на машина, по форма подобна на корпус' 2.1. +

2.2. 'част на плавателен съд, по форма подобна на корпус' 2.2. +

2.3. 'лица с определено служебно 2.3.+
положение'

военный, дипломатический корпус

военен, дипломатически корпус

2.4. 'отделно здание' 2.4. +

2.5. 'подразделение 2.5. +

стрелковый корпус

гвардейски корпус

22. костяк – скелет

2. 'част на предмет, по функция 2. +
подобна на скелет'

23. кулак – юмрук

2.1. 'част на машина, по форма подобна на юмрук' 2.1. -

2.2. 'войска, съсредоточена на 2.2. -

едно място за решаващ удар’

24. лице – лице

2.1. ‘част от къща, по положение подобна на лице’ 2.1. ‘част от артефакт, по положение подобна на лице’

лице на къща, място

2.2. ‘част от плат, по положение подобна на лице’ 2.2. +

25. мозг – мозък

2.1. ‘процесор на компютър’ 2.1. +

2.2. ‘оперативна памет на компютър’ 2.2. -

26. морщина – бръчка

2. ‘предмет, по външен вид подобен на бръчка’ 2. -

27. р. нерв – б. нерв

2. - 2. ‘част от растителен лист, по форма подобен на нерв’

28. нога – крак

2.1. ‘част на мебел, по функция подобна на крак’ 2.1. +

2.2. ‘част на гъба, по функция подобна на крак’ 2.2. -

2.3. ‘част на инструмент, по функция подобна на крак’ 2.3. -

нога рояля

крак на роял

29. ножка – краче

2.1. ‘част на мебел, по функция подобна на крак’ 2.1. +

краче на библиотека

2.2. ‘част на гъба, по функция подобна на крак’ 2.2. -

2.3. ‘част от инструмент, по функция подобна на крак’ 2.3. -

ножка циркуля

30. р. нос – б. нос

2.1. ‘част на самолет, плавателен съд, по положение и функция подобна на нос’ 2.1. +

2.2. ‘част на съд, по форма подобна на нос’ 2.2. -

2.3. ‘част на обувка, чорап, по форма подобна на нос’ 2.3. -

2.4. ‘част на суша, по форма подобна на нос’ 2.4. +

2.5. ‘клюн на птица, по форма подобен на нос’ 2.5. -

31.1. носик P1 – носле

2.1. ‘част на съд, по форма подобна на малък нос’ 2.1. -

2.2. ‘част от обувка, чорап, по форма подобна на малък нос’ 2.2. -

31.2. носок P2 – носле

- 2.1. 'част на обувка, по форма подобна на малък нос' 2.1. -
2.2. 'част от съд, по форма подобна на малък нос' 2.2. -
2.3. 'част от чук, по форма подобна на малък нос' 2.3. -
2.4. 'част от крило на самолет, по форма подобна на малък нос' 2.4. -
2.5. 'част от яйце, по положение подобна на малък нос' 2.5. -

32. р. **нутро** – б. **нутро**

- 2.1. 'част на артефакт, по функция подобна на утроба' 2.1. -
нутро парохода, холодильника
2.2. - 2.2. 'част на естествен предмет, по функция подобна на утроба'

33. **палец** – **пръст**

2. 'част на машина, по форма 2. -
подобна на пръст'

34. **плечо** – **рамо**

- 2.1. 'част на лост, по форма подобна на рамо' 2.1. +
2.2. 'част на артефакт, по положение подобна на рамо' 2.2. -
плечо контейнера

35. **плечико** – **раменце**

2. 'артефакт, по форма подобен на рамена' = мн.ч. 'закачалка' 2. -

36. **подошва** – **стъпало**

- 2.1. 'част на артефакт, по функция подобна на стъпало' 2.1. +
подошва кофейника, подошва утюга **усилвателно стъпало**
2.2. 'част на планина, по форма и функция подобна на стъпало' 2.2. -

37. **пята** – **пета**

2. 'част на съоръжение, по форма и функция подобна на пета' 2. -
пята двери

38. р. **ребро** – б. **ребро**

- 2.1. 'част на артефакт, по 2.1. +
положение подобна на ребро' = 'страна на предмет'
ребро доски, монеты, батареи **ребро на радиатор**
2.2. 'място на пресичане на две 2.2. 'част на планина, по форма подобна на ребро'
плоскости'
ребро пирамиды

39. **рот** – **уста**

- 2.1. - 2.2. 'част на естествен предмет, по форма подобна на уста'
уста на пещера
2.2. - 2.2. 'част на изкуствен предмет, по форма подобна на уста'
уста на съд, пушка

40. **рука – ръка**

2. - 2. ‘артефакт, по функция подобен на ръка’
ръка на робот

41. **ручка - ръчичка**

- 2.1. ‘част на съд, по функция подобна на ръка’ 2.1. -

ручка кофейника

- 2.2. ‘част на врата, по функция подобна на ръка’ 2.2. -

ручка двери

- 2.3. ‘част на мебел, по форма и функция подобна на ръка’ 2.3. -

- 2.4. ‘писмена принадлежност’ 2.4. –

42. **сердце – сърце**

- 2.1. ‘вътрешна част на стъбло’ 2.1. –

- 2.2. - 2.2. ‘част на плод и зеленчук, по положение, подобна на сърце’

43. **р. скелет – б. скелет**

2. ‘част на машина, по форма и функции подобна на скелет’ 2. +

44. **сосок – зърно /на гърда/ НМ от НР**

2. ‘част на предмет, по форма подобна на зърно на гърда’

сосок електролампы

45. **спина – гръб**

2. - 2. ‘част на предмет, по положение подобна на гръб’

46. **спинка – гръбче**

- 2.1. ‘част на мебел, по форма и функция подобна на гръб’ 2.1. -

- 2.2. ‘част на предмет, по положение подобна на гръб’ 2.2. -
= ‘страна на предмет’

спинка кровати

47. **усы – мустаци**

- 2.1. ‘част на тялото на животно, по форма подобна на мустаци’ 2.1. +

- 2.2. ‘част на растение, по форма подобна на мустаци’ 2.2. +

48. **р. утроба – б. утроба**

2. ‘част на предмет, по форма и функции подобна на утроба’ 2. +

49. **р. ухо – б. ухо**

2. ‘част от артефакт, по форма и функция подобна на ухо’ 2. +

ухо шапки

ухо на шапка

ухо иглы
ухо пуговицы
уши колокола, котла

ухо на игла
ухо на копче
ухо на торба, рало, делва, мотика

50. ушко – ушенце

- 2.1. 'част на игла, по форма подобна на ухо' 2.1. -
2.2. 'част на копче, по форма подобна на ухо' 2.2. -
2.3. 'част от обувка, по функция подобна на ухо' 2.3. -
2.4. 'макарони, по форма подобни на ухо' 2.4. -

51. фибры – фибри

2. 'изкуствен предмет, по форма подобен на ф.' 2. +

52. хвост – опашка

- 2.1. 'част на летателен апарат, по форма подобна на опашка' 2.1. +
2.2. 'част на естествено летящо тяло, по форма подобна на опашка' 2.2. +
2.3. 'част на движещо се тяло (влак, колона, хора и др.), по форма подобна на опашка' 2.3. +
2.4. 'част от дреха, която виси' 2.4. -
2.5. - 2.5. 'част от растение, по форма подобна на опашка'

53. шейка – шийка

2. 'част на съд, по форма подобна на шийка' 2. +

54. щека – буза

- 2.1. 'част на съоръжение, по положение подобна на буза' 2.1. -
2.2. мн. ч. 'част от естествен предмет, по форма подобна на бузи' 2.2. -

щеки реки

55. язык – език

- 2.1. 'част на изкуствен предмет, по форма подобна на език' 2.1. +
язык звонка, башмака език на звънец, везни, обувка
2.2. 'част на естествен предмет, по форма подобна на език' 2.2. +
язык пламени език на пламък

56. язычок – езиче

- 2.1. 'част на бртва, по форма подобна на език' 2.1. +
2.2. 'част на механизъм, по форма подобна на език' 2.2. +

3.1.0. метонимии: част на тялото - 'артефакт от частта на тялото'

1. р. **кожа** – б. **кожа**
3.1.0. 'сурова или обработена кожа от животно' 3.1.0. +

2. кость – кост

3.1.0. ‘артефакти от кости’: 3.1.0. -

3.1.0. ‘зарове за игра’

3.1.0. ‘топки на сметало’

3.1.1. метонимия: ‘част на тялото’ - ‘ястие от частта на тялото’

1. желудок – стомах

3.1.1. ‘ястие от стомах’ 3.1.1. -

2. мозг – мозък

3.1.1. ‘ястие от мозък’ 3.1.1. +

3. печенъ – черен дроб

3.1.1. ‘ястие от черен дроб’ 3.1.1. +

4. почки – бъбреци

3.1.1. ‘ястие от бъбреци’ 3.1.1. +

5. язык – език

3.1.1. ‘ястие от език’ 3.1.1. +

3.1.2. метонимия: ‘част на тялото’ - ‘част от дреха, назована по частта на тялото’

1. грудь – гърди

3.1.2. ‘част от дреха, назована 3.1.2. +
по положението на гърдите’

1. колено – коляно

3.1.2. ‘част от дреха, назована 3.1.2. +
по положението на коляното’

2. локоть – лакът

3.1.2. ‘част от дреха, назована 3.1.2. +
по положението на лакътя’

3. палец – пръст

3.1.2. ‘част от ръкавица, назована 3.1.2. +
по положението на пръста’

4. плечо – рамо

3.1.2. ‘част от дреха, назована по 3.1.2. +
положението на рамото’

5. плечико – раменце

3.1.2.1. мн.ч. ‘презрамки’ 3.1.2.1. -

3.1.2.2. мн. ч. ‘подплънки в рокля или палто’ 3.1.2.2. –

6. подошва – стъпало

3.1.2. ‘част на чорап, назована по 3.1.2. +
положението на стъпалото’

7. пята – пета

3.1.2. ‘част на чорап, назована по положението на петата’ 3.1.2. +

8. спина – гръб

3.1.2. ‘част на дреха, назована 3.1.2. +
по положението на гръба’

9. спинка – гръбче

3.1.2. ‘част на дреха, назована 3.1.2. -
по положението на гръба’

3.2.0. метонимия: ‘част на тялото’ - ‘състояние/ свойство на частта на тялото’

1. волос – косъм

3.2.0. - 3.2.0. ‘цвят на животинска кожа’

2. глaз – око

3.2.0. ‘израз на очите’ (мн.ч.) 3.2.0. +

3. лице – лице

3.2.0. ‘израз на вътрешното 3.2.0. +
състояние на човека’

4. нутро – утроба

3.2.0. ‘интуиция’ 3.2.0. -

нутром разгадывать

3.2.1. метонимия: ‘част на тялото’ - ‘заболяване на частта на тялото’

1. глaз – око

3.2.1. ‘заболяване на очите’ 3.2.1. +

2. голова – глава

3.2.1. ‘заболяване на главата’ 3.2.1. +

3. горло – гърло

3.2.1. ‘заболяване на гърлото’ 3.2.1. +

4. желудок – стомах

3.2.1.'заболяване на стомаха' 3.2.1. +

5. кишка – черво

3.2.1.(мн.ч.)'заболяване на червата' 3.2.1. +

6. легкие – бели дробове

3.2.1.(мн.ч.)'заболяване на дробовете' 3.2.1. +

7. нерв – нерви

3.2.1.'заболяване на нервите' 3.2.1. +

8. печенъ – черен дроб

3.2.1.'заболяване на черния дроб' 3.2.1. +

9. почки – бъбреци

3.2.1.'заболяване на бъбреците' 3.2.1. +

10. сердце – сърце

3.2.1.'заболяване на сърцето' 3.2.1. +

11. р. ухо – б. ухо

3.2.1.ед./ мн.ч. 'заболяване на ухото' 3.2.1. +

3.2.2. метонимия: 'част на тялото' - 'произход'

1. колено – коляно

3.2.2.'произход' 3.2.2. +

2. кость – кост

3.2.2. 'произход' 3.2.2. –

3. кровь – кръв

3.2.2. 'произход' 3.2.2. +

3.3.0. метонимия: 'част на тялото' - 'част – цяло': 'човек, обозначен по частта на тялото'

1. борода – брада

3.3.0. 'човек, обозначен по брадата' 3.3.0. +

2. голова – глава

2.3.0. 'коса на човек' 3.3.0. +

3. горло – гърло

3.3.0. - 3.3.0. 'човек, обозначен по гърлото'

4. **кость – кости**

3.3.0. мн. ч. 'тяло на умрял човек' 3.3.0. +

5. **лицо – лице**

3.3.0. 'човек, обозначен по лицето' 3.3.0. +

6. **р. нос – б. нос**

3.3.0. 'човек, обозначен по носа' 3.3.0. –

7. **рот – уста**

3.3.0. 'човек, обозначен по устата' 3.3.0. -

8. **р. рука – б. ръка**

3.3.0.1. 'човек, обозначен по ръката' 3.3.0.1. +

3.3.0.2. 'човек като притежател' 3.3.0.2. +

3.3.0.3. 'човек, обозначен по ръката като способен да окаже подкрепа' 3.3.0.3.+

3.3.0.4. 'човек като носител на власт' 3.3.0.4. +

9. **язык – език**

3.3.0.1. 'човек, обозначен чрез езика' = 3.3.0.1. -

'пленник, от когото могат да се
получат сведения'

3.3.02. -

3.3.02. 'хора, които сплетничат'

зли езици

3.3.1. метонимия: 'част на тялото' – 'част – цяло': 'животно, обозначено по частта на
тялото'

1. **голова – глава**

3.3.1. животно, обозначено по главата' = 3.3.1. +

'бройна единица за животно'

3.3.2. метонимия: 'част на тялото' – 'част – цяло': 'част на тялото, обозначена по частта на
тялото'

1. **волос – косъм**

3.3.2. мн.ч. 'коса на човек' 3.3.2. –

2. **голова – глава**

2.3.2. 'коса на човек' 3.3.2. +

3.4. метонимия: 'част на тялото' – 'дейност, свързана с частта на тялото'

1. **глаз – око**

3.4.1. 'зрение' /мн.ч./ 3.4.1. + /мн.ч./
3.4.2. 'надзор' /мн.ч./ 3.4.2. +/мн.ч./

2. **голова – глава**

3.4. 'ум' 3.4.1.+
3.4.2 'живот'

Вземам главата

3. **грудь – гърди**

3.4. 'душа' 3.4. +

4. **желудок – стомах**

3.4. 'символ на физиологичните потребности' 3.4. +
раб желудка

5. **р. жилка – б. жилка**

3.4. (свързано значение) 'физическа или 3.4. +
духовна черта, получена по наследство' **болярска жилка**
артистическая жилка

6. **кисть – китка**

3.4.1. 'почерк' 3.4.1. -
3.4.2. 'маниер на рисуване' 3.4.2. –

7. **кровь – кръв**

3.4.1. 'темперамент' 3.4.1. +
буйная кровь **буйна кръв**
3.4.2. 'убийство' 3.4.2. +

8. **мозг – мозък**

3.4. 'умствени способности' 3.4. +

9. **р. нерв – б. нерв**

3.4. - 3.4. 'жизненост'

10. **плечо – рамо**

3.4. - 3.4. 'подкрепа'
давам рамо

11. **рот – уста**

3.4. - 3.4. 'говорене'

12. **рука – ръка**

3.4.1. 'почерк' 3.4.1. +
3.4.2. 'ръката като символ на труда' 3.4.2. +
3.4.3. 'спечелване на картит